

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.
VIDEKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 8-hasábos petit sor egyszer 20 ft.
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyitászó ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, július 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesércikk: A pecérkirály.**
- A makói kiállítás.**
- Egyről-másról.** Irta: Vay Sándor gróf.
- „Ausztria szételt kéme.”**
- A tisztviselő bizonyítványa.**
- A Szelle-Kormos ügy.**
- A poszonyi betrány.**
- Dal-hangverseny Aradon.**
- Apróságok.**
- Harangszentelés a Minoritáknál.**
- Waldorsee gróf és egy aradi.**
- Szerelmi idyllből lovagias affér.**
- Festetics Gyula gróf — gyermekrabló.**
- Öngyilkos csendőralezredes.**
- Becsületsértés egy novellában.**
- Kormos bíró az élclapokban.**
- Botrány a színházban.**
- Az abayntk.**
- Tárca: A komtesz.** Irta: Nagy Endre.
- Csarnok: Megtérés.** Irta: Pintér Ákos.

A pecérkirály.

Arad, július 20

A pecérkirály. A mesebeli kacorkirály testvére. Folyton róla van a szó, ő a nap, a hét, a hónap, az év eseménye s ő maga teszi magát azzá. Senki a világon úgy nem tiszteli magamagát, mint Bartha Miklós.

Csoda, hogy a nevéből a kezdőbetűkön kívülieket is nagy nagybetűkkel nem írja. Vilmos császár is tudja, hogy ő maga kicsoda, de annyira nem, mint Bartha Miklós. S annyi fennkölt caesarizmus Vilmos császár leveleiben sincs, a mennyi a Bartha uréiban.

A publikumnak egész külön nyári szórakozásait képezik már a B. M. ur nyilatkozványai. Az öreg egész jól és egész hűn ismeretes a közönség előtt. A nagy obstrukció idején boldogabb, vérengzőbb műzsurnaliszta nem volt őnála. A sirokat is felkaparta, a női fehérműveket is szétépte és ronggyá nyálazta, a hatás kedvéért. A „Bukott“, mint ő felsége irni szokta, szét lőn marcangolva s minden a mi hozzá tartozott. Véres munkája után a nép barátja büszkén vonult be a kaszinóba s előkelő barátaira felpislogatva elégedetten szivta a havannáját.

Azontul is folytatta retteneteskedését s bár a kormányhatal szemből szájkosárral dolgozott, de a hírlapírás terén ő maradt a pecérkirály, kinél vitriolosabb nyelvvél hírlapíró még nem „működött“.

Mindez hagyján, ez bizonyos stílus, mely a maga nemében eredeti s érdekes lehet s talán imponál is. A legszebbek azonban azok az idillikus jelenetek, mikor ő pecérkirálysága felöltözik fehérruhás leánykának s naiv selypítéssel és szeméit keszkenőkkel törölgetve odaáll a publikum elé, hogy mint üldözött ártatlanság panaszkodjék s pityeregjen. Ebben a pózban nagyon tetszhetik magának, mert meg-megismételi.

Csak az imént írt nyílt levelet Vészi Józsefhez, hogy mért bántják őt? Most Eötvös Károlyhoz ír. Bevádolja Kossuth Ferencet, aki pedig egy tisztességtelen, egy erős szót nem ejt soha senki ellen s

akitől azt irigyli, hogy a Kossuth Lajos fiának született és ezt hányja folyton a szemére. Panaszlevelében megrikatja a világot, hogy vele milyen durván bánnak, — az otkolonos, etikettes, bársonytollu lovaggal és hazafival. Panaszlevele így végződik:

„Nem valótlan-e egy kezelni engem, mintha álorcát viselnék, mikor tudvalevő, hogy nem festem sem a bajuszomat, sem a pofámat? Végre is, vállal-e Eötvös szolidaritást azzal a komisz hanggal, melyvel engem az ő alkalmazottai traktálnak?“

E különös pityergést és affektálást olvasva bizonyosan azt az óhaját reszkírozza meg minden olvasó, hogy inkább festené Bartha Miklós ur „a bajuszát és a pofáját“, meg mindenét, csak ezt a „komisz hangot“ ne uzoválná a zsurnalisztikában. ©

A makói kiállítás.

(Kerületi iparosgyűlés Makón.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 20.

Az a nagyobb arányú ipari- és gazdasági kiállítás, mely a makói ipartestület kezdeményezése folytán Csanádmegye székvárosában létrejött, közeledik teljes elkészüléséhez. Lázasan folyik a munka, hogy a kiállítást ennek védnökei: Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter és Dessewffy Sándor megyés püspök augusztus elsején megnyithassák, s mondhatjuk, hogy a kiállítás erre az időre nemcsak elkészül, de egyike lesz a legszebbeknek azok kö-

TÁRCA.

A komtesz.

Irta: Nagy Endre.

Második napon élvezte még csak a falusi nyugalmat Bényi István a gyámajja birtokán, amikor egy deputáció kereste föl. Eppen a ribizkebokrok között heverészett és nagy lelki nyugalommal szedegette a ráhajló piros fűrtöket. — Be más is az ilyen gyümölcs, mint amit a pesti pincér hoz az ember asztalához!

Rác Pali és Vas Gyuri voltak a küldöttség tagjai. Valaha együtt járták az elemi iskolákat, de aztán nagyon elvált az utjuk. O a fővárosba került jogásznak, azok pedig megmaradtak itt, a szülőfaluban kérgeskezű asztaloslegények.

Akadozva, bátortalanul adták elő a kérésüket. Mükedelő-előadást tartanak és azt akarnák, hogy a fiatal tekintetes ur tanítsa be őket. A szerepeket már kiosztották, betanulták, csak az hiányzik még, hogy valaki megmutatná nekik, mit hogyan kell csinálni. Mert mi tagadás benne, ők még sohasem láttak színházat; — ahoz pedig az idejük is, az eszük is kurta, hogy mindent maguktól találjanak ki.

Bényi István nagy örömmel vállalkozott a dologra. Mert sok minden hasznos hivatásnak nem akad embere a földön, de olyan huszéves ember nem volt még, aki ne szeretett volna színházi direktor lenni. Megegyeztek, hogy este

8 órakor tartják az első közös próbát az iskolateremben. Addig a műhelyben van dolguk a művész uraknak.

Alig tudta idejét várni türelmetlenségében. — Nyolc órakor pontosan benyitott a terembe.

A műkedvelők, — fiúk és lányok vegyesen — a padokon ültek és vigan szalonnáztak. Egy hajlékony barna leány Rác Palival valcerezett és vékony hangján dalolta hozzá a ritmust:

— Lallala, lallala!

Tisztességtudóan fölállottak a jöttére és Vas Gyuri zavartan mentegetőzött:

— Bizony, nem igen érünk rá hazamenni a vacsorára. Itt végezzük hát el.

— Csak vacsorázzanak, — majd én bevárom.

A barna leány után nézett, de az már akkor szégyenlősen rejtkezett a többiek háta mögé, sugva kérdezte Rác Palit:

— Kivel táncolt az imént?

— Fehér Julis, a Luggos Dorca lánya. Fattyugyerek, de roppantul sok esze van neki. Ő fogja játszani a komteszt.

— Luggos Dorkaé, a mosóné asszonyé?

— Azé hát, hanem azért olyan uri, mint akármelyik kisasszony. Ő sohse mos, csak varrni szokott.

— Amint látom, — maga nagyon kedveli Pali!

— De nagyon! El is venném, csak ne volna az a kis baja a származásával.

— Ugyan már! — Mért törődnek maga azzal?

— Csak megszólják az embert érte itt is, ott is. De igazán van a tekintetes urnak. En bizony nem bánom, akárki lánya legyen is csak szeressem.

Megkezdődött a próba. István a közepre ült és egy hajóskapitány rideg hangján parancsolgatott. Ahitatosan megfogadták minden szavát.

— Maga álljon oda és tegyen úgy, mintha kinézne az ablakon... Maga pedig lassan jöjjön be, mintha észre se venné.

Az öreg gróf volt a szemtelen komornyik jelenetének vége volt; most a fiatal komtesz jött a szobába és bus merengéssel ült egy székre. Julis lesütötte a szemét, hogy ne lássa Istvánt és keresztbe tette a lábait, úgy hogy karsu bokái kilátszottak. Nyilván azt hitte, hogy a grófkisasszonyok mind így szoktak leülni. Aztán valami furcsa, csücsörített száju beszéddel kezdett a szerepébe. Előkelő akart lenni minden áron.

— Istönöm! Istönöm! Millőn szöröncsőt-lőn vagyok ön! A kincs öngöm nöm böldögít, szeretetre vágyom!

István elmosolyodott e naiv affektáláson. Tréfásan megfeddte érte.

— Ugyan ne forgassa el magát! Így is van maga olyan grófkisasszony, mint akármelyik!

De aztán, mikor a fiatal gróf jött ki, igazán haragra fortyant. Vas Gyuri ugyanis uri

zött, melyeket az utóbbi években vidéken rendeztek.

Makónak Ujváros nevű részében, a református templom mellett egy nagy üres telektömböt használtak fel a kiállítás céljára. A telek nagy, de mégis kicsi lett, mert sok épületet kellett emelni s a kiállítás egyetlen hibája, hogy tulzsufolt és nincsen árnyékos parkja.

Pompás diszkertészet, virágos ágyak, virágszönyegek közt izléses szökőkút vize csobog a terület közepén, míg jobbra és balra egy-egy nagy kiállítási csarnok húzódik végig. Amabban a gazdasági gépek, a kocsik s a tanoncok és segédek munkái, emebben a mezőgazdasági kiállítás van elhelyezve. Mind a két csarnoknak gazdag lesz a tartalma.

A mezőgazdasági osztályban Mezőhegyes foglalja el a főhelyet azzal a kollektívával, mely a párisi kiállításra készült; mellette a püspöki uradalom és a kevermesi uradalom vannak erősen reprezentálva. A pénzügyminiszter ötven dohánytermelőnek dohányait állítja ki gyűjteményében s ezekhez a nagyobb kiállításokhoz sorakoznak a megyebeli többi birtokosok mag- és egyéb terményei. — A gépcsarnok mellett még két kisebb gép-pavillon is van; egyik Kühne gépgyárossá, másik az „Alfa szénérátor” tarkaságai. A harmadik kisebb gépcsarnokban az aradi waggongyár kiállítása s a technológiai iparmuzeum mintagépgyűjteménye van. A gépek működésben lesznek, mert a kiállításon Diesel-féle hómotor fogja hajtani a villamos világítást tápláló dynamókat is.

Hátrább, a terület középtengelyében, a zenepavillon által előlről kissé elfedve emelkedik a nagy iparcsarnok, izlésesen stilizált manzard-toronnyal, két oldal pavillonnal. Ez körülbelül 1800 négyzetméternyi területű s a kiállítás ipari csoportjainak legnagyobb részét foglalja magában. Mintegy négyszáz kiállító lesz ebben a nagy csarnokban, melynek baloldalán egy sor szobafülke húzódik végig, lakberendezési tárgyakkal, jobboldalán pedig a háziipar és női kézimunkák kiállítása fog ékeskedni.

Van azután vendéglő, szellős terrasszal, cukrászda, tőzsde és elárúsító pavillon stb. úgy, hogy az egész egy kis város benyomását teszi a belépőre.

A kiállítók zöme természetesen makói és csanádmegyei. De szépen van képviselve Arad, mely iparosainak legjobbjait állítja ki a verseny mezéjére, valamint Szeged, Csaba, Gyula, Hódmezővásárhely. Gazdag a butorkiállításon kívül a vas- és fémipari, az agyagipari csoport.

Hogy a ruházati-ipar praedominál, azon alig lehet az alföldön csodálkozni.

A kiállítás, mint már jeleztük, augusztus elsején nyílik meg és szeptember 1-ig lesz nyitva. Ugy értesültünk, hogy az aradi és csanádi egyesült vasutak ez idő alatt egy Aradról kora reggel induló és Szegedről vissza esetefelé jövő vonatot fog járattani, melyen a kiállítást látogatók kedvezményes jeggyel utazhatnak. Ez az intézkedés még nincs ugyan közzétéve, de kétségtelen, hogy ha az meglesz, Aradról állandóan sokan fognak Makóra rándulni, hogy megnézzék az ottani szép kiállítást.

A makói kiállítás alkalmából Makón tartják meg az idén az aradi kereskedelmi és iparkamarai kerület ipartestületei második gyűlésüket. (Az első tudvalevőleg most két éve Csabán volt.) Az 1901. évi szeptember hó 7-én és 8-án Makón tartandó kerületi ipartestületi gyűlésének sorrendje a következőleg van megállapítva:

Szeptember hó 7-én: a kiküldöttek érkezése és fogadása, valamint elszállásolása; előértekezlet és ismerkedés esti 8 órakor a kiállítás területén. Szeptember hó 8-án: reggel 8 órakor a kiküldöttek igazoló leveleinek bemutatása. Ugyanakkor az „Aradkerületi iparosok nyugdíjgyűlésének igazgatósági ülése, (az ipartestületben) délelőtt 9 órakor a kerületi gyűlés megnyitása a városháza nagytermében.

A kerületi gyűlés napirendjére a következő ügyek tűzettek ki: 1. Jelentés a kerületi iparos-nyugdíjügy állásáról; (előadó *Edvi-Ilés László*). 2. Az ipartestületek működésének hatályosabbá tétele. (előadó *Achim János, Csaba*). 3. A munkaközvetítés rendezése a kamarai kerületben; (előadó *Irlanda Dezső, Makó*). 4. Az építőipar szabályozása tárgyában készített miniszteri rendelet; (előadó *Tabakovits Emil, Arad*). 5. A tanonckérdés rendezése; (előadó *Reinhart Gyula, Arad*). 6. Az ipartestületek állandó országos kapcsolata; (előadó *Kiss Ferencz, Arad*).

A kerületi gyűlésen részt vesznek a., Aradváros, Arad-, Békés-, Csanád- és Hunyadvármegyék területén levő ipartestületek, b, ugyanezen területen létező ipartársulatok.

Minden testület és társulat tetszésszerűen számban küldhet képviselőket, azonban a szavazásra jogosított kiküldöttek megbízó levéllel látandók el. A kiküldöttek nevei az aradi kereskedelmi- és iparkamaránál 1901. évi augusztus hó 15-éig bejelentendők.

TÁVIRATOK.

A bur háboru.

Fokváros, július 20. Az itteni lapok panaszkodnak, hogy Fokvárosban folyton szaporodnak a büntettek és erőszakosságok s hogy a hatóságok nem tesznek kellő rendőri óvintézkedéseket. A büntettek számát állandóan szaporítják azok a kétes jellemű elemek, a melyek a világ minden részéből jönnek Fokvárosba.

London, július 20. A Reuter-ügynökség jelenti Hiddleburgból: *Kitchener* 34 halálra ítélt fogolynak megkegyelmezett és büntetésüket Bermuda-szigetén töltendő életfogytiglani kényszermunkára változtatta. *Dewett* néhány emberével állítólag nem messze Reitztól délnyugatra van.

Ausquith beszéde.

London, július 20. *Ausquith* tegnap a tiszteletére adott lakomán beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy Dél-Afrikában új Kanada kezd fejlődni. Az államférfiak földadata az impériumot úgy alakítani, hogy érdemes legyen benne élni. A liberális politikának az impériumot nemcsak el kell ismernie, mint meglévő tény, hanem örömmel is kell üdvözölnie, mert a népet meg kell győzni róla, hogy a liberális párt nemzeti párt, a melyre nyugodtan rá lehet bízni a birodalom jövőjét.

Egyről-másról.

(Nyaralás. — Üdülés és fáradság. — Magas urak a szalóban. — Pozsony finomabb, mint Pest. — Lóversenyek, botrányok, Máthé István. — Strébernek kell lenni!)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, július 20.

Budapestben valószínűleg a porban és hőségben fuldoklik az emberiség. Vagy talán nem is. Jó *Podmanicky* Frigyes báró szerint, sehol a világon sem lehet olyan kellemesen nyaralni, mint a magyar fővárosban. Nagyszerűen el tudja azt magyarázni a báró. Előhozakodik a városligettel, a Margitszigettel, budai hegyekkel —

tempóból a térdét vergette folyton, míg az az arcával olyan grimaszokat vágott, hogy egy torzképrajzolónak is becsületére vált volna. Rákiáltott:

— Az Istenért, Gyuri! Ne csináljon magából komédiát! Tán azt hiszi, hogy az urak nem emberek, hanem majmok! Vájon, majd én megmutatom, hogy kell.

Udaült Julis mellé, kezébe fogta a kezét és félig a szerepből, félig csak úgy találomra lágyan, behizelgően beszélt hozzá. És mikor odaért a nyájas szerzői utasításhoz: (megöleli) akkor hevesen, szerelmesen magához ölelte és érezte tagjain a leány gömbölyű, lágy idomait. Selymes fekete haja az arcán incselkedett, a halcsontos füzön át hallotta a szive dobogását. Alázatosan kérdezte tőle a leány:

— Most jól csinálom.

István sugva válaszolta:

— Maga mindig jól csinálja... édes!

... Másnap, mintha bálba indult volna, úgy kiöltözött a próbára. A lábára ragyogó lakktopánt húzott, a nyakába tarka selyemcsokrot kötött. A fiuk és lányok néma tisztelettel bámulták és ez jól esett neki, bár ő szidta, magát a hiu gyöngeségeért. Bármikor nézett is Julisra, mindig találkozott mély fekete szemének komoly nézésével. De ha szólott hozzá, a leány zavartan hallgatott. Alig válthatott vele néhány szót egész estén.

Ha vége volt a próbának, a fiuk dalolva kerekedtek föl, hogy hazakisérjék a lányokat. Cicázva, incselkedve haladtak az út közepén és minduntalan áttör a zajon a lányok kényes sikongása. István sokáig nézett ilyenkor utánuk, de a Julis hangját sohasem hallotta köztük.

Egy délután flóbertjét a vállára vetve mardarászni indult az erdőbe és amint elábrándozva ballagott a rögzös uton, ismerős hang csendült feléje.

— Szerencsés jó napot kívánok!

Odanézett. Egy kis vityilló ablakában ült Fehér Julis és tulipiros karton ruhájában olyan olyan volt, mintha kivirágzott volna az ablak.

— Nini, maga az Julis! Magában van?

— Igen, az édesanyám bement a faluba. Az erdőbe tetszik menni?

— Oda indultam, de most már szivesebben maradnék itten. Megengedi?

— Ha meg nem veti a szegényes hajlékunkat.

Belépett a kis fehérre meszelt szobába. Minden ragyogott a tisztaságtól. Látszott, hogy leány van a háznál.

Hosszan elnézte a leány mezitelen nyakát, aztán reszkető hangon szólott:

— Tudja-e, hogy maga a mesebeli elátkozott grófkisasszony.

Julis felsóhajtott:

— Ne csináljon belőlem csufszágot a tekintetes ur.

— Miért nem szólít a nevemen, mondja! Lássá, az életemet odaadnám, hogy megválthassam innen. Arathatna dicsőséget, élhetne gazdag fényben, csak lenne, aki kiművelné. Így pedig el fog itt temetkezni ebben az apró faluban!

Julis lehajította fejét és lopva egy könyvet törölt ki a szeméből. Hozzálépett, átkarolta a nyakát, úgy sugdosott a fülébe:

— Nézze, én szeptemberre visszautazom a fővárosba. Abból a pénzből, amit a gyámapám-

tól kapok, megélhetnék kettecskén is szépen és magát egy szüniskolába adnám, — hogy el ne kallódjék a szép tehetsége... Eljön-e, mondja?

A leány nem válaszolt, hanem félénken odább húzódott. István elkecserevedve állott föl. Ugy érezte, hogy most valami rettentő nagy igazságtalanság történik vele.

— Ó, magában nincs semmi... semmi ambíció!

Julis engesztelve nézett reá.

— Haragszik most rám?

— Nem haragszom, de sajnálom!

A leány újból sirva fakadt.

— Bizony, sajnálhat is tekintetes ur! Elpusztulok én itten!

— Akkor hát miért nem jön velem? Ugy-e, velem jön? Mondja, hogy velem jön?

A karjaiba fogta és hevesen megcsókolta. Az ajkával olvasta le az ajkáról a választ.

Boldogan füttyészve indult hazafelé és egész uton a leány-szóktetés regényes terveit szötte. Egy kicsit aggasztotta ugyan ez a dolog, de ha a lányra gondolt, kimosolygott egyszerre minden aggodalma.

... Az előadás előtti napon történt, hogy sápadtan, szomorúan kopogtatott be nála Rác Pali. A kalapját batoratlanul forgatta a kezében és merően megállott az ajtóban. Eleinte megszeppent István, azt hitte, hogy vetélytárs jött el számonkérni a csábitását. De a Pali alázatos hangja megnyugtatta.

— Bocsánatot kérek, — tekintetes urfi, hogy ide bátorkodtam, de egy nagy kérésem volna.

talajdonképen pedig ő maga talán évről-évre nem megy tovább a Hangli-nál, s a dunaparii alkonyestékben élvezi csupán a fnyaralást. Podmanicky báró igazánda *párisi* t. i. *budapesti*, a kit olyan remekül ír le valamelyik francia vlg-játékiró.

Hogy én a fentebbieket épen mind aláírnam, nem mondhatom, de hogy jobb Budapesten ülni egy kényelmes lakásban, mint teszem föl, valamelyik közeli sváb faluban, ez már szent igaz. A sváb faluban t. i. épen akkora a por, mint a városban, még nem is locsolnak. A falu alatt folyton mosnak a sváb asszonyok és holmi rossz illatu kácsa-tavakban ázik a kender. Én részemről csak a messze elmenést tartom üdülésnek, ha nem tovább, legalább a Quarneroig, vagy a Semeringig menjünk el. Ott két-három hét több üdülés, mintha valaki Harasztiban vagy Buda-Örsön van májustól szeptemberig. Utazni folyton szinte kellemes, de ehhez meglehetősen erős idegzet kell s így némely embernél a nyáriüdülés inkább nyári fáradtság.

Ottó főherceg fia, Károly főherceg, a jövődöbéli magyar király is most utazgat egy kicsit az országban, s jelenleg Debrecen város vendége. A kis Károly főherceg Budapesten Wallis gróf társaságában járt és a Hungária szállóban lakott. Pompás, fényes hely ez és bizony nem úgy van, mint rég letűnt időkben, mikor a magas uraságok nem igen találtak magukhoz méltó szállást Pesten. Különösen a budai várban nem szerettek megszálni a Habsburgok. Mikor 1769-ben Mária-Krisztina főhercegnő és férje Albert szász tescheni herceg a magyar fővárosba készültek, Mária-Krisztina annyira félt a várbeli „barátságatlan, szük utcáktól“ hogy elutazása előtt már hónapokkal előre kérte felséges édes atyját, hogy „inkább a pesti oldalon és privát házban váltatna számukra lakást“ A király a lakás-keresést Grassalkovich Antai grófra bizta, a ki egykoru följegyzések szerint a 454 számú házat választotta. A gróf jelentése szerint ez volt Pest egyik legnőbelabb épülete és Grassalkovich Susanna ezredesnőtől ment át Majthényi Károly és neje Beleznay Mária tulajdonába.

— Üljön csak le ide. Ha csak lehet, jó szívvel teljesítem.

— Hát tetszik tudni, amint már mondtam is, én feleségül akartam venni Fehér Julist. A lány eddig ha jó is lett volna, de ez a színház egészen megzavarta. Tegnap megkértem egész nyíltan és ő kikoszarzott. Azt mondja, hogy neki tehetsége van és hogy színésznő lesz belőle. Már én a kis házunkat is kiszemeltem, egy kis pénzecskét is gyűjtöttem arra, ami eleinte kell a háznál, olyan boldogok lettünk volna, hogy csak! És most mindennek vége! Igen kérném a tekintetes urfit, beszéljen a szívére! Mondja meg neki, hogy olyan nyugalmas boldogsága úgy se lesz neki sehol, mint nálam: hogy én odaadom neki mindenemet, még a becsületes nevemet is, ha ki is tagad érte a családom, és hogy úgy se lesz ő belőle színész soha... A tekintetes urfira talán hallgatna még. Én ugyan hiába könyörögtem neki!

Istvánnak elsötétedett az arca és az ablakhoz lépett. Soha így meg nem alázta, meg nem nyomoritotta semmi, mint ennek a kérgeskezű fiúnak az alázatos beszéde. Csak sokára válaszolt, akkor is látszott, hogy milyen neheze érik a szó:

— Sajnálom, de én ebbe a dologba már belé nem avatkozhatom... Én már holnap.. nem, még ma visszautazom Budapestre... sürgősen hívtak... Julisnak pedig mondja meg, hogy tiszteltetem és hogy ne bolondozzék.

És még aznap elutazott.

Mária-Krisztina Pestre jövén, fölöttébb meg is volt elégedve a lakással, azonban leveleiben említi, hogy: Pest távolról sem olyan finom és eleven, mint Pozsony „II. József császár, ki gyűlölt minden cifraságot, ha a magyar fővárosba jött, rendszeren vendégfogadóba szállt, még pedig a „Hét választó fejedelem“hez címzettbe, a mely nevezetes volt akkortáiban. Vörös galléru zöld waffenrock-ban, sárga nadrághoz, melyhez nysron rendszeren térdig érő, fehér gyolcs kamaschnit viselt, akárhányszor látták ott gyalog ki- s bejárni a pesti polgárok, valamint hogy a hivatalos urakat is rendszeren ide rendelte magához. Mikor József császár 1786-ban unoka-öcsését és örökösét Ferenc főherceget — a későbbi Ferenc császárt — néhány hónapra Magyarországra küldötte, ugyancsak a Hét választó fejedelem-nél váltatott neki szállást. Régi följegyzésekben olvassuk, hogy szobabeli butorzata semmiben sem különbözött a rendes fogadói szobák berendezésétől. Csak tábori ágya és toilette-készlete volt a sajátja, még pedig olyan, a minőt császári nagybátyja szokott magával hordozni. Mint császár, 1809-ben a napoleoni hadjáratok idején lakott hosszabb ideig a budai várpalotában Ferenc. Később, mikor 1820-ban, már negyedik felesége Karolina-Augusztával járt a magyar fővárosban, ismét nem szállt a budai várakba. Nem is Budán, de Pesten szállt meg az uralkodó, egykori följegyzések szerint a gróf Károlyiak egyetem utcai familia-házában. Karolina-Auguszt császárné itt fogadta a gróf Teleky Lászlóné vezetése alatt tisztelgő főrangú dámákat.

Most uralkodó királyunk már rendszeren Budán lakik mikor Magyarországon van s itt született 1868-ban a királyi pár legifjabb gyermeke, Mária Valeria főhercegnő is. De azért sem a királyasszony, sem a király nem szerette soha egy rideg várakot, mint Gödöllőt, a hova magyar udvari életünk legszebb, legkedvesebb emlékei fűződnek.

Lóversenyek is vannak mindenfelé a nyári évadban. Alig mult el a karlsbadi, jön Köttingbrunn, majd Budapest, Tatra-Lomnic és így a kinek kedve tartja, veszithet annyit, amennyit tetszik.

Az uborka-saison botrányokkal is kedveskedik — az aradi Szelle ügy, szerelmi regény, leányszöktetés stb. Ezekről annyit irnak a napi lapok, hogy kár velük foglalkozni.

A magyar zeneművészetnek halottja van. Máthé Pista ez, a kiváló hegedős, a ki után ma már nem játszik úgy magyar nótát senki. Szegény Pista! Meghalt szegényül, nevet sem igen szerzett magának. Nem tartozott a pajtásokodó klikkekhez, ezért nem is nagyon emlegették a nevét, — anyagi sikereket meg épen tulságos szerénység miatt nem tudott elérni. Egy szemernyi élelmesség, vagy stréberség sem szorult belé. Pedig e nélkül ebben a sippal-dobbal reklámozó világban nem viheti sem mire a magyar művész, vagy író — éppenséggel nem, ha nevét th-vél vagy y-nal írja. Még valami mesebeli szép asszony sem akadt, mint akad néha művész embernek, Máthé Pistának, a ki anyagi gondoktól megóvjja, de talán ennek is tulságos elvonult természete volt az oka, mert Pista csak a hegedűjével tudott társalogni. Most már azzal sem tud. Meghalt, kivitték a kerepesi temetőbe, a hova annyi magyar lángészt vittek ki fényesen és elfelejtették azután. Elelmes zongora művésznők ellenben vagy zeneiskolákat nyitnak nálunk és családostól nyaralnak a tenger kék vize mellett, s a Tatra hótakarta tetői alatt.

Élelmesség kell mindenhez. Lám, a ki csak író ember egy kicsit érti a módját, négy-öt személyre való szabad hajójegyet kap Velen-

cébe. Polába, én meg világ életemben még csak Lussinpiccoloba is fizetett jegyel jártam. Azonképen nem tudok semmit, semmi kedvezményről és mióta nem uri passzióból, de kenyérkeresetből fogtam tollat, egyedül Wlassics Gyula nagynevű kultuszministerünk méltatott némi pártolásban. Máskülönb, nem ér a munka meg a törekvés semmit, ifju pajtások. Szájának, strébernek kell lenn, ez a mottó!

„Ausztia fizetett kéme.“

(Rimler Gyula Budapesten.)

Arad, július 20.

Rimler Gyula dr. nyugalmazott udvari és külügyminiszteri titkár Budapestre érkezett, hogy mint Ugron orosz-francia politikájának hive, de ujabban Ugron személyes ellensége, „vele szemben fennálló ügyét“ rendezze.

Rimler tősgyökeres magyar ember s amint mondja, először magyarul kiadja ismert francia könyvét, közzéteszi továbbá Ugron összes leveleit s azután *párbaíra hívja Ugront*.

Rimler Gyula vagyontalan ember, soha, ugymond, kéme Ausztriának nem volt s hogy a külügyminisztériumnak az ő viselkedése ellen kifogása ma sincs, bizonyítja, hogy most fizették ki hét hónapra eső nyugdíját s csak annyit kötöttek ki Bécsben, hogy állandó lakását mindenkor jelentse be. Nyugdíjaztatását ő maga kérte, mert az osztálytanácsosi kinevezésnél mellőzték egy ifjabb hivatalnokkal szemben.

Rimler konstatálja, hogy Ugron megbízásából nemcsak Párisban tárgyalt, de volt *Pétervárott is Pobjedonoszevnél*, a szent szinódus elnökénél, aki őt melegen fogadta s minden támogatást megígért, de az ügy II. Miklós cár elé került, aki kijelentette, hogy amíg Ferenc József király él, az orosz állampolitika e kérdésben csak várakozó állápontra helyezkedik.

Rimler — mint a B. N. írja — azt hiszi, hogy akciójuk már 1892-ben sikerült volna, ha a Panama-botrány be nem áll. Különb is Ugron azzal vádolja, hogy mindig a háta mögött cselekedett s legutóbb is folyton levelezett titokban Deschanel titkárával: Henry-val. Ezzel szemben Ugron őt mindenre felhasználta, vele leveleztetett Stefanovics Miloszzsal és alkalmas új cselekvési teréül Bukarestet jelölte ki, feltétlenül megegyezvén Rimlerrel abban, hogy a szlávizmus nem veszedelmes Magyarországra, csakis a pángermanizmus.

Ez intenciótól indítatva, utazott nemrég is Prágába, hogy az ottani szláv köröket ügyének megnyerje. Beszélt ott Biegerrel, Herolddal, Blasokkal, akik könyve cseh kiadását megígérték. Rieger és Herold azt mondták, hogy az ő helyzetük ugyanaz, mint Magyarorszáé 1867. előtt és ők is ki fogják vinni önállásukat.

Rimler még azt is mondja, hogy neki, ha tervük sikerül, *egy függetlenségi mandátum is felajánlatott* és saját szavai szerint, ő ebben nem is kételkedett.

Rimler eldicsekszik vele, hogy az Ausztia-Magyarország és Oroszország közt a Balkán-államokat illető *entente cordiale* az ő ideája és hogy ő sürgette első sorban. II. Rákóczi Ferenc kardjának visszaadását, ami tudvalevőleg sikerrel járt. Minden eddigi tevékenységét, mondja továbbá, saját költségén végezte, holott oly szük anyagi viszonyok közt van, hogy a külügyminisztert már kérte, hogy a fordító-osztályban alkalmazzák őt nyugdíja mellett napi-díjasnak. De ezt nem teljesítették.

Végül mosolyogva jegyezte meg egy látogatójának.

— Lássá uram, ilyen fényes helyzetben van „Ausztia fizetett kéme“, aki harmadik osztályban utazik.

A tisztviselő bizonyítványa.

(Rossz minősítvényt adni nem szabad.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 20

Egy régi, sok mindenféle pör tárgyát képezett esetben érdekes miniszteri döntésről adhatunk számot. A Ganz-gyár az egyik tisztviselőjét, *Machatschek* Frigyest harmadéve lopással vádolta s azonnal elbocsájtotta, a bírói feljelentést ellene azonban meg nem tették. *Machatschek* Frigyes erre dr. *Török* Sándor ügyvédhez fordult s kemény harc kezdődött az elcsapott hivatalnok s a gyár igazgatósága között.

Első sorban az iparhatóság előtt találkoztak a felek, a hol a Ganz-gyár ügyésze azzal védekezett, hogy *Machatschek*nek a gyár azért nem fizeti a három havi fölmondásra járó fizetést, mert *lopott*. Az ügyvéd most e kifejezés miatt rágalmozásért vonta felelősségre *Mechwarth* András vezérigazgatót és *Kögler* Gusztáv kereskedelmi igazgatót, mert ezek adtak az ügyésznek utasítást ilyen értelmű védekezésre.

A büntető bíróság előtt *Mechwart* és *Kögler* igazgatók sajnálkozásuknak adta kifejezést a történet fölött, mire a büntető-bíróság marasztalta őket a három havi fizetés kiadására. E tekintetben pörnyertes lévén, *Machatschek* ügyvédje most követte a gyártól, hogy adjon *szolgálati bizonyítványt* *Machatschek*nek, ki 29 évig állott a gyár szolgálatában s miután *Machatschek* számlákkal igazolta, hogy azokat a tárgyakat, melyekről ráfogták, hogy lopta, megvásárolta s remélte is, hogy jó bizonyítványt kap.

Azonban a Ganz-gyár csak oly bizonyítványt adott, hogy *Machatschek* 29 évig volt a gyár alkalmazottja, minden egyéb, a szolgálati idő alatt eltöltött magaviseletre vonatkozó megjegyzés nélkül.

Erre újra panaszra ment *Machatschek* s az előjáróság utasítása folytán *pótbizonyítványt* állított ki a gyári igazgatóság, melyben megírja hogy: „az elbocsájtást oly körülmények idézték elő, melyek az azonnali elbocsájtást maguk után vonják s ehhez képest a magaviselet sem volt megfelelő.“ *Machatschek* persze újra elégedetlen volt, kereste az igazát s az előjáróság hatósági vizsgálatot fogantatott, de az ő megidézése és közbenjárása nélkül s végül kijelentette határozatilag, hogy a Ganz-gyárnak joga volt a pótbizonyítványt ilyen tartalommal kiadni.

A kellemetlen határozat ellen erélyes hangú föllebbezést adott be dr. *Török* Sándor és kifejtette, hogy mily méltánytalan és jogtalan eljárás az egy nagy gyár igazgatósága részéről, ha valakitől megtagadja a bizonyítvány kiadását a nélkül, hogy erre törvényes oka volna. A hatósági vizsgálat ellen pedig az a kifogása volt, hogy azt az előjárósági tisztviselő a gyári igazgatósággal, ellenben ép a panaszos megidézése nélkül ejtette meg. És a kereskedelemügyi miniszter meg is döntötte az előző határozatot, kimondva ezzel, hogy az *elbocsájtott tisztviselőnek rossz bizonyítványt adni nem szabad*. Kivételt képez természetesen, ha valami bíróságon konstataált büntetendő cselekményt követett el az illető tisztviselő.

Ehhez képest *Hegedüs* Sándor miniszter utasította az előjáróságot, hogy a Ganz-gyár igazgatóságot *egy alkalmas bizonyítvány kiállítására* rövid, záros határidőn belül hívja föl s ha ezt nem tenné, haladéktalanul tegye folyamatba a gyár igazgatósága ellen a *kihágási eljárást*.

A határozat az érdekelt körökben bizonyára méltó föltűnést fog kelteni s alkalmas arra, hogy az eddig e tekintetben létezett bizonytalan helyzetet tisztázza.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* *Toepfer* Armin Arad városi konzervatóriumi tanár *Marillavölgy* fürdőhelyen f. hó 18-án nagyszabású zongorahangversenyt rendezett, melyen szép számú, előkelő közönség vett részt. A műsort ismert zeneszerzők műveiből volt összeállítva: a műértő közönség nagy tetszésével találkozott azonban *Toepfer* saját szerzeménye is, melylyel a művész fényes játéktechnikája mellett, mint zeneszerző is a legelőnyösebben mutatkozott be a közönségnek.

* *Színház a háztetőn*. A rettenetes hőség, mely az utóbbi hetekben Newyorkban uralkodott, a mulatóhelyek egy új fajtáját teremtette meg. A newyorki házóriások között nagyon sok van olyan, a melynek első vagy második emeletén színház van, a teteje pedig ketté van átalakítva. A mostani nagy melegek arra az elhatározásra bírtak néhány színigazgatót, hogy színházukkal felköltözzenek a háztetőre és ott tartanak előadást. Legutóbb egy valóságos opera-színház nyílt meg így a házóriások tetején. Címe: *Rózsakert-opera* és valóban reá is szolgál erre a névre, a mennyiben a lapos tető tele van rakva a legszebb rózsafákkal, a melyek este, villamfénynél, valóban tündéri látványt nyújtanak.

A Szelle-Kormos ügy.

(Hogy ítélte a kuria?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 20.

Tegnapi számunkban megírtuk, hogy *Ribiczey* Ferenc helyettes vizsgálóbíró *Kormos* Adolf kuriai bíró és *Szelle* Józsefné ellen megindította megvesztegetés büntetése és vétsége miatt a vizsgálatot. A vizsgálat elrendelését mindenütt nagy meglepéssel vették tudomásul, mert a közönség garanciát lát ebben arra nézve, hogy az illetők, ha bűnösök, megkapják büntetésüket.

Ribiczey most mindenekelőtt ki fogja hallgatni a vádlottakat, *Kormos* Adolfot és *Szellénét*. Az előbbi megkeresés útján *Budapesten* fogja kihallgatni a budapesti kir. büntető törvényszék központi vizsgálóbírája, *Szellénét* pedig *Ribiczey* hallgatja ki. A kihallgatás után kihirdetik előttük azt a vizsgálóbírói végzést, melylyel ellenük a vizsgálat elrendeltetik.

Ezt a végzést úgy *Kormos*, mint *Szelléné* előreláthatólag meg fogja felebbezni az aradi törvényszék vádtanácsához. Itt aztán a vádtanács dönt a felett, hogy elrendeltessék-e a vizsgálat. Ha a vádtanács a vizsgálat elrendelése, illetve folytatása mellett döntene, akkor az jogerős, mert ekkor már nem lehet megfelebbezni. Ha azonban a vádtanács a vizsgálat megszüntetése mellett határoz, akkor *Mészáros* Antal dr. kir. ügyész megfelebbezi azt a nagyváradi táblához. Ha aztán a tábla a vizsgálat folytatása mellett lesz, akkor *Ribiczey* megkezdi a tanukihallgatásokat.

Legérdekesebb lesz a *Szelléné* kihallgatása, a ki mindenestre jól ki lesz tanítva, hogy mit feleljen. Kérdés, hogy ez a kitanítás megállja-e majd a helyét a vizsgálóbíró keresztkérdései alatt is.

(A csődügy.)

A csődügyben alig történt valami lényeges. *Szelle* a napokban beszüntette a széles mederben megindított fizetést. Fizetett derűre-borura, a hogy ezt *Szellétől* senkisémet várta.

Mint hogy július hó 22-én lesz a Kurian döntés a *Kiss* Jánosné által *Szelle* ellen 15,000 korona erejéig indított pörben, *Szelle* bevárja a döntést és azután ismét megkezdi a fizetéseket.

Az utóbbi napokban különben meglehetősen megszorodott a csődhitelezők száma. Ma

is érkezett egy újabb bejelentés. *Pflüger* Lambert budapesti cég 5000 korona követelést jelentett be. *Schartner* Sándor dr. csődbiztos ma újabb az „Uj-Arad és vidéke népbank részvénytársaság“-nak adott szeptember 5-ére felszámolási határidőt.

(*Szelle* elszámolása.)

Olyan emberektől, akik igen jól ismerték a *Sonnenfeld* és *Bing* csőd összes fázisait, megkérdeztük, hogy tulajdonképpen milyen ítéletet is hozott a kuria *Szellének* számadási perében részrehajló volt-e az, vagy nem.

Egy kiváló aradi jogász, aki az ügyet elejétől fogva jól ismeri, a következőket mondotta erre vonatkozólag:

— Előre bocsátom, hogy úgy *Kormos*, mint *Szelle* más ítéletet várt a kuriától. Legalább *Kormos* más eredményt ígérhetett vagy jóslhatott, mert a kuria ítélete *Szellének* érdemben nem kedvez. Hogy megérthessük a dolgot, el kell mondani, hogy *Szelle* annak idején beterveztette elszámolását a csődválasztmányhoz. De *Szelle* nem tételenként számolt el, hanem kiírt egy summát és azt írta oda pl. hogy három hónap alatt 7 hitelezőtől ennyit és ennyit hajtottam be.

A *Sonnenfeld* és *Bing* cég kézműárú cég volt. Legnagyobb vevői csak a vásárról vásárra kóborló gyolcsosok voltak, kik ma gyolcsok, holnap pincérek, holnapután pedig városi rendőrök. Ezek a vándorló kereskedők hitel szempontjából nem számítanak. Abszolút hitelképtelenek. A *Sonnenfeld* és *Bing* cégnek pedig kinnlevő követelésök, mely fedezte ugyan a cég adósságait, de behajthatóság szempontjából egy krajczárt sem ért, ezeknél a gyolcsosoknál volt. Olyan kereskedők voltak ezek, kiknek mindenök egy hátukra rakott batyu volt. Ha rosszul ment nekik, fizetni nem tudtak, átvedlettek kőművesekké, asztalosokká. A *Sonnenfeld* és *Bing* cég utóbb már nem tudta fizetni a bécsi cégeket, a honnan áruit beszerezte, a gyolcsosok pedig vagy elhaltak, elszöktek, vagy megváltoztatták gyolcsosjellegüket. A csőd bekövetkezett és *Szelle* lett a tömeggondnok. *Szelle*, mint ő mondja, erélyes ember léteire beperelte ezeket a gyolcsosokat mind egytől-egyig.

Tette ezt anélkül, hogy engedelmet kért volna erre a csődválasztmánytól, vagy kikérte volna a csődbiztos jóváhagyását. *Szellének* az volt evvel a célja, hogy a tömeggondnoki költséget szaporítsa. Ezt a célját el is érte.

Mikor elszámolásra került a sor, *Szelle* beszámolt, mint fentebb említettük, egy bizonyos idő alatt behajtott összegecskéről, a nélkül, hogy részletezte volna, hogy kitől mennyit hajtott be. A csődválasztmány ezt az elszámolást s illetve az elszámolással benyújtott költségszámlát nem akceptálta, mire *Szelle* a törvényszékhez felebbezett. A törvényszék szintén nem akarta neki megitslni azokat a költségeket, melyeket az elhalt, megszökött gyolcsosok pereléséből támasztott és ezt az egész költségszámlát a *tömeg jogtalan megterhelésének* minősítette. *Szelle* felebbezett és a nagyváradi tábla szintén elutasította a *Szelle* óriási túlköveteléseit.

Ekkor került az ügy a kuriához. *Szelle*, illetve *Szelléné* ekkor levelezett *Kormossal*. *Szelle* azt várta, hogy a *Kormos* információja alapján megfogja neki itélni mindazokat a költségeket, melyeket ő követel. Ezek mintegy 60,000 forintra rugtak az ő számlája szerint. A kuria azonban *Kormos* és *Szelle* várakozása ellenére nem hozott érdemben ítéletet, hanem föloldotta az alsóbíróságok ítéleteit oly utasítással hogy az aradi törvényszék *Szellével* számoljon el tételtől-tételre.

Ebben az ítéletben tehát részrehajlás nem

történt, legföljebb jóakarát volt Szellel szemben. Ez a jóakarát abban nyilvánult, hogy ez az elszámolás az okiratok beszerzése, tanuki-hallgatások, felebbezések stb. miatt eltartott volna a legoptimisztikusabb számítás szerint öt évig s ez alatt az öt év alatt a tömeg vagyona fölemésztdött volna a költségekre. A kuria ítélete csak általánosságban mozgott, így történhetett, hogy olyan tételeket, melyek nyilvánvalóan nyereszkesedési vágyra mutatnak, nem semmisített meg. Így például *patkányméregre*, melyre az áruraktárban volt szüksége, 70 forintot számított föl Szelle. Szellőztetésre pedig szintén ekkora összeget. Természetes, hogy ilyen dolgok után senkinek sem lehetett olyan impressziója, hogy Szelle a családapa köteles gondosságával kezeli a csődhitelezők érdekeit. Ennek hatása alatt mozdította el Nyírő Géza csődbiztos Szellét a tömeggondnoki állástól, a mi a magyar judikaturában az első és egyedül álló eset.

(Hang a közönségből.)

Kaptuk a következő levelet:

Engedje meg t. Szerkesztő ur, hogy a Szelle-botrány ügyére néhány szóval reflektálhassak.

Itt-ott olyat hallok, mintha kár volna az ügyből ily lármát csapni és hozzáteszik azt is, hogy ily hajszával csak *ártunk önmagunknak a külföld előtt*. Megjegyzem, hogy nem oly emberek megjegyzéseire reflektálok, kik a maguk bőrét féltik és nem szeretik, ha a Szelle-féle ügyvédi gyakorlatokból botrányt csinálnak. Hiszen az ily Szelle-féle hagyományokat követő emberek tendenciózus szitáján csakhamar átlát az ember, legföljebb csak annyit gondol: ez is fél, hogy rákerül a sor. De reflektálok jóhiszemű emberek ilyenmő megjegyzéseire. Megnyugtathatom azokat, hogy a *külföld csak bizalommal fogadhatja, ha látja, hogy önbírálatot gyakorlunk, hogy nem tűrjük meg a szennyest, hogy magunk üldözzük a gonoszt*. A ki eltitkolja a betegségét, s a legkevésbé gyógyítja azt.

Es a mint hogy nem szabad hajsztát csinálni tisztességes emberek ellen, úgy *kötelesség azt megindítani tisztességtelenekkel szemben*. Ez a morális felfogás uralkodik mindenütt a világon, ez elől mi sem zárkozhatunk el. Így van az a külföldön is így kell, hogy legyen hazánkban is, ha azt akarjuk, hogy bizzanak bennünk, hogy higgyenek a becsületességünkben. A *külföld előtt is ártunk a palástolással és használunk a nyíltsággal*. Ezt kívánja nem csupán a külföld előtti reputációnk, de a saját erkölcsi egészségünk is.

Egy előfizető.

MULATSÁGOK.

(=) **Aradi orvosok bálja Menyházán.** Ar aradi orvosok vigalmi bizottságága ma ülést tartott *Parecz Gyula* dr. elnöklete alatt a menyházai bál ügyében. A bizottságban résztvettek: *Lőwinger Miksa* dr., *Brück Gyula* dr., *Hermann Ignác* dr., *Reitter Ödön* dr., *Lőw Mihály* dr. (*Borossebes*), *Singer János* dr., *Fekete József* dr. (*Buttyin*), *Uray Miksa* dr. (*Dézna*). A rendkívül fényesnek ígérkező bál augusztus 17-én lesz megtartva, a mikor Aradról külön vonatok közlekednek.

(=) **Az aradi szabómunkások szakegylete** a júniusi 16 iki kedvezőtlen idő miatt elmaradt júniálisát folyó évi augusztus hó 4-én a csálai nagyerdőben saját pénztára javára, két zenekar közreműködése mellett - táncsal egybekötött nyári ünnepélyét tartja meg. Belépti-díj: személyjegy 80 fill. családjegy 1 korona 80 fillér. A fentemlített júniálisán az akkor kiadott jegyek, valamint a tisztelet jegyek a jelen ünnepélyre érvényesek. Kivonulás d. e. 10 órakor az egylet helyiségéből özv. *Knapp Károlyné* vendéglőjéből. Tánc kezdete d. u. 2 órakor vége éjjel 12 órakor. Délután nagy confetti csata a

legéjabb confetti ágyukkal, világpósta képes levelezőlapokkal, nagy díjkisorsolás. Délután 5 órakor teljesen ingyen nagy csoport lefénypézés *Kossak József* cs. és kir. udvari fényképész által, ezen csoport képek az ő kirakataiban fognak a pártoló közönségnek közszemlére kitétetni. Mindezen szórakozást fölülmulja a fényes tűzijáték, amelyben este fél 9 órától fél 10 óráig fog gyönyörködni a közönség.

(=) **Mulatság Csermőn.** A csermői *Faschó*-féle nagykertben a vakációzó felsőbb tanuló ifjuság pompásan sikerült piknikkel egybekötött táncvigalmat rendezett, melyet az est beálltával a kaszinótermében folytattak. A táncmulatságon jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: *Bartók Danielné*, *Bocha Józsefné*, *Embei Istvánné*, *Fux Lázárné*, *Hollender Miksáné*, *Holdstein Jakabné*, *Illés Józsefné*, *König Ernóné* (*Beél*) *Flamm Bertalanné*, *Khón Lajosné*, *Lőwinger Albertné*, *Mauró Antalné*, *Panyigi K.-né*, *Panyigi B.-né*, *Révész Adolfné* (*Nagy-Varsánd*), *Singer Józsefné*, *Spröngfeld G.-né*, *Szisz Istvánné*, *Sreyer Jakabné*, *Schajk B.-né* (*Somoskesz*), *Vadas Gyuláné*, *Vertán Elekné*, *Vertán Gyuláné*, (*Bariba*.)

Leányok: *Berger Ella* (*Síkula*), *Ekstein Etel* (*Arad*), *Fux Cili*, *Holdstein Lotti*, *Klein Margit*, *Mauró Terike* (*Nagy-Szalonta*), *Obláth Margit* (*Arad*), *Singer Ilona*, *Szita Vilma*, *Milcsi Gizels Jolán*, *Stolz Margit* és *Irma* (*Pankota*), *Singer Aranka*, *Stolcz Irma*, *Iren és Mici* (*Talpas*), *Suhajda Valér*, *Filimon Lina*, *König Jolán* (*Beél*), *Varga Zsuzsa*, *Vas Piri*, *Erzsi és Tercsi*.

A pozsonyi botrány.

(*Relle Iván legújabb stiklije.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 20.

Az országos sajtó még el sem hallgatott ama jeles határozat fölötti méltó megbotrányozásában, hogy *Relle Ivánnak* a magyar színészet elsikkasztását célzó törekvéseit a pressburgi városi közgyűlés jóváhagyta, ez a jeles ur már ismét új anyagot adott a felháborodásra. Legújabb botránya az, hogy a bécsi szocialisták számára több vasárnap délután előadhatja *Hauptmann Gerhartnak A takácsok* című szocialisztikus színművét *német nyelven*, s ily alkalmakkor egyszerűen kiadja az egész szinkört egy bécsi ügynöknek három-négyszáz forintért; a jegyeket aztán Bécsben adják el s Pozsonyban nem is lehet kapni.

És ezt a pozsonyi városi tanács és törvényhatósági bizottság szintén szó nélkül türi. Most már tehát odáig jutottunk, hogy *Relle* ur egyszerűen az egész színházat odaadja a bécsiknek, hogy azok ott oly darabokat élvezhessenek, amelyek Bécsben el vannak tiltva (a Takácsokat t. i. a császárvárosban nem engedi előadni a cenzura). Kilátás van tehát arra, hogy nemsokára, ha akármiféle szindarabot nem engedélyeznek Bécsben, valamelyik ottani színházi ügynök egyszerűen megrendeli Pozsonyban a bécsi közönség számára, amelynek aztán arra az estére az egész pozsonyi színházat „en bloc” átadják.

Ennyi botrányos dolog hallatára a belügyminiszter nem késlekedhetik tovább. Ha Pozsonyban minden szabad, ami a magyarság nyilvános arculcsapását jelenti, intézkedjék legalább ő sürgősen, hogy az ilyen gyalázatosságok szünjenek meg. *Relle Iván* Pozsonynak hirnevét az egész ország közvéleménye előtt évtizedekre tönkre tette, és az ottani néhány izgató által elvakított polgárság még folyton a segítségére van; ebben a törekvésében aztán nem akadályozza meg semmi.

Relle már most is csak *németül* játszik s ezen a héten mindössze egy magyar előadás van. Tehát mielőtt a szerződést változtató közgyűlési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta volna, már annak a németesítő hatását a gyakorlatban érezteti. Ez oly nyílt törvényszegés, amelyre nincs már szavunk, mint hogy a bel-

ügyminiszternek az azonnali szigorú intézkedését követeljük.

Hogy a közgyűlési határozatot nem hagyja jóvá, aziránt nincs kétségünk, mert hisz akkor a télen át is, tehát az egész éven át, elkezelhetnék a magyar színészetet pártolás hiánya címen. Ily galád módon állandósították volna a német színészetet. De hogy a kormány ne tőrje, hogy jóváhagyás nélkül városi közgyűlési határozatokat végrehajtsanak: ezt megköveteli a törvénytisztelet.

Dal-hangverseny Aradon.

(*A szegedi honvédzenekar nálunk.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 20

Arad egyik legrégebbi dalegyesülete: az *Aradi Dalegylet* hosszú szünetelés és tervezés után megifjohodva és feléledve holnap a nyilvánosság elé lép. Nagyrészt az aradi közönség áldatlan érdeklődés-hiánya, amely léha cégek után futott, de a valódi kulturmissziót teljesítő művészetet nem pártolta, másrészt magának a dal-egyesületnek zajtalan, a nyilvánosság elől elzárkózó működése volt oka annak, hogy most, amikor a szervezkedés megfeszített munkája után kiváló készütséggel és elsőrendű hanganyaggal a nyilvánosság elé lép, immár reklamára van szüksége, nehogy a fásasztó munka anyagi okokból maradjon eredmény nélkül. Valljuk be, hogy a közönség eddigi részvétlenségének az eddigi vezetőség volt az oka. Mert az, hogy hónapok, éveken keresztül tartott gyakorló-órák után minden évben kétszer-háromszor elénekelje a dalegylet a himnusz, vagy a szózatot, még nem érdemli meg, de nem is kell ahhoz a közönség pártfogása. Ha az eddiginél különb lesz az eredmény, akkor bizonyára nem fog hiányozni a siker utáni munkából Arad közönségének pártfogása sem.

Ugy tudjuk, hogy a dalegylet *Nikolits Döme* elnöksége alatt megerősödött s a vezetőknek: *Jó Béla* alelnök, *Sófalvi György* igazgató, *Czirák* és *Schleifer* karvezetőknek sikerült olyan daltársulatot szervezni, amely hivatva van az Aradi Dalegyletnek eltűnt régi fényét ujhol visszaállítani. Ezt mutatja ama körülmény is, hogy *Grünzweig Adolf*, a kiváló aradi zeneszerző legújabb műdalát, elragadtatva a dal-egyesület tagjainak pompás énekétől, az aradi dalegyletnek ajánlotta fel. A kassai országos dal-versenyen az aradiak *Grünzweignak* ezen gyönyörű szerzeményével akarják elragadni a győzelem pálmáját.

S hogy énekesekink bemutassák Arad közönségének is azt a készütséget, melylyel az augusztusi országos versenyre mennek, elhatározták, hogy énekhangversenyt rendeznek Aradon s arra elhozzák a *szegedi honvédzenekart*, a vidéki katona-zenekarok eme legkiválóbbját.

A honvédzenekar holnap, vasárnap délután a *Baross-parkban* sétahangversenyt rendez *Kerner Jenő* királyi karnagy vezetésével. A délutáni hangversenynek, amely délután 8 órakor kezdődik, főbb számai a következők:

1. Bánk-bán-induló: *Erkel*. 2. Rákóczy-nyitány: *Kéler B.* 3. Nagy ábránd a „Lohengrin” című operából: *Wagner*. 4. A kuruc tanyán: *Borsay*. 5. Tenger hullámok, keringő: *Ivanovics*. 6. Magyar Rapszódia: *Liszt*. 7. Schneidig, tipegő: *Ziehrer*. 8. Takarodó: *Kéler B.*

A Baross-parkba a délután folyamán 10 és 20 krajcáros belépti-dijakkal lehet bejutni.

Este fél 9-kor a Kass-féle vendéglőben a honvéd-zene háromféle orchesterrel játszik: fuvó-hangszerekkel, vonós-hangszerekkel és a katona-zenekar kebelében alakult cigányzenével. Ekkor a dalegylet is énekel s a következő

számokat adja elő: Dal, dal, dal . . . Honvéd-zászló, Üdvözlétül, Hegyi folyócska: Grünzweig A.-tól, Kuruc-dalok, Balaton-nóták stb.

A honvéd-zenekar műsora: 1. Nyitány „Tell Vilmos“-ból: Rossini. 2. Korcsolyázók, keringő: Waldteufel. 3. Abránd a „Parasztbecsület“-ből: Mascagni. 4. Cinka Panna: Kerner Jenő. 5. Személyvények a „Traviatá“-ból: Verdi. 6. Cigányzene: játssa a honvéd-cigányzenekar. 7. Orfeusz az alvilágban: Offenbach-nyitány. 8. Magyar-átirat: Bachó. 9. Egyveleg a „New-York szépe“-ből: Kercker. 10. Ejjeli csavargók keringő: Ziehrer. 11. Gyorspolka: Müller. 12. Barnum-in uló: Drescher.

A dalegylet énekkarában résztvesznek: Bozsidi Miklós, Binét F., Gorom F., Hatos Dezső, Illenz F., Neumann D., Porcán Lajos, Ráskai Miksa, Reinhart Kálmán, Szóke Antal, Josipovits, Telecan J., Abrahám K., Boderlica U. Lautner Mátyás, Nádas Gyula, Weiseberger L., Zajonskovsky R., Cifra János, Hess Márton, Rákosi Flóris, Reich J. Sófálvi György, Szentgyörgyi Zs., Weiszberger D., Zima Arthur, Czirák Márton, Hajos A., Faragó Béla, Offner Gyula, Rozgonyi K., Steinbrückner F., Sarlot L., Schindlberger S., Valentini F., Dittrich F. és Gossman K.

EGYESÜLETI ELET.

(* Asztaltársasági közgyűlés. Az elaggott iparosokat segélyező Rudolf-asztaltársaság július hó 21-én, vasárnap délután 6 órakor rendes helyiségében évi közgyűlést tart. A tárgysorozat s következő: I. Elnöki megnyitó. II. Az asztaltársaság által rendezett júniális leszámolásának felolvasása. III. A rendező-bizottság tisztségének fölmentvény megadása. IV. Tisztujítás. V. Indítványok. VI. Új tagok fölvétele.

Harangszentelés a Minoritáknál.

(Az aradi katolikus templom új harangja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 20.

Az aradi minorita-egyház templomának tornyából holnaptól kezdve új harangok szólítják ajtatoskodásra a hiveket. A négy régi harang, amelyek egyikén még a kétfejű osztrák sas diszelgett, lekerült a toronyból s ezzel aztán kirepült az utolsó sas is a magyar minoriták aradi templomából.

Az új harangokat, amelyek számra nézve is felülmulják a régieket, Csák Czirjék dr. rendfőnök áldozatkészsége és buzgókodása hozta létre. Ő volt az, aki belátta, hogy a régi harangok immár nem felelnek meg sem Arad méltóságának, sem annak a szent célnak, amelyre hivatják: isten dicsősége hirdetésének s hogy disszonáns hangjukkal a közönség hallását is sértik. A rendfőnök tehát módot keresett arra, hogy a régi kiszolgált harangokat újakkal cserélje fel s hogy ezt a tervét keresztül vigye, ő maga 500 korona adománnyal kezdte meg az új harangok költségeinek összegyűjtését. Maga a rend, Kristyó János és Nyáry Béla járultak még hozzá azon összeghez, amelylyel a harangok készítését megkezdeni lehetett, de amely még nem elegendő arra, hogy a harang építési költségeit fedezze. Ezért a rend számít Arad közönségének áldozatkészségére, amely bizonyára nem fogja őt ilyen nagy vállalkozásában cserben hagyni.

Az új harangok egy *Des-dur* akkord csoportozatot képeznek, melynek legmélyebb hangja a legnagyobb harang *As*-ja. Ennél mélyebb hangú harang csak egy van Magyarországon, a lipótvárosi bazilika legnagyobbik harangjává.

A minoritákat az új harangok építésénél nemcsak a hívők lelki épülése és isten dicsőségének méltó hirdetésére, hanem hazafias szempontok is vezérelték. Itt Aradon, ahol annyi szomorú emlékeztető nap van, az október 6-ki és a február 8-iki évfordulók alkalmával ezen-

tul méltóságosabb és megindítóbb hangon fogják az új harangok hirdetni azt a mély gyászt, amely Arad lakosságát ezen napokon eltölti.

A toronyból lekerült harangok között volt egy, amely az 1700-as évek végén Budán készült s az *osz. rák sas* volt a cimere. Evvel végleg elszálltak a német sasok az aradi templomból, az utolsó előtti tudvalevőleg a múlt évben távolították el Csák rendfőnök egy zászlóról.

A harangok öntésénél, amit Hönig Frigyes aradi harangöntő műhelyében végeztek, egy kis szerencsétlenség is történt. A legnagyobb harang agyag-formája ugyanis, amelyet a földbe ástak be, a tavaszi földrengés alkalmával megrepedt. Így az első öntés nem sikerült. Csák dr. rendfőnök ezután látogatást tett az öntőműhelyben, ahol épen *lestek* a harang hangjára, a mély as-ra, amit a repedés következtében nem sikerült eltalálni. Nehány óra múlva a rendfőnök levelet kapott Hönigtől, aki az alábbi szellemes sorokkal hozta Csák dr. tudomására, hogy a hangot sikerült elérni:

„Deo gratias.“

Hönig valóságos bravurral oldotta meg a harangöntés feladatát. A mély hangú nagy harang súlya 20 métermázsza és 35 kilogramm. Ezzel szemben egy ugyanilyen mély hangú harang, amely a Walsler-gyárból került ki, 42 métermázsza súlylyal bírt. A következő kisebb harang súlya 751 kilogramm és hangja: Des.

A harangok feliratai a következők: A nagy harang első oldalán:

A Magyarok Nagyszonyának Tiszteletére Dessewffy Sándor csanádmegyés püspök, Csák Czirjék dr. tartományi rendfőnök, Urbán Iván főispán és Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester idejében az Urnak 1901-ik esztendejében öntetett.

A másik oldalon:

Boldogságos szüz Anyánk, Magyarország patronája könyörülj érettünk!

Alul:

Szent Czirjék vértanu égi Atyánknál esedezzél a magyarokért.

Arad szab. kir. város közönségének áldozatkészségéből.

A második harangon:

A magyar Szent Erzsébet tiszteletére, a magyar minoriták aradi lelkipásztorkodásának 200 éves emlékére öntettek e harangok.

A harmadik harang a minoriták aradi temploma véd-szentjének Pádai Szent Antalnak van dedikálva:

Imád, szavad csodásan hat

Világ szerette fent,

S ha bomlik az, javulni kezd,

A társadalmi rend.

A negyedik harangot Hönig Frigyesné öntette s az „Szent Zsófi.“ nevet visel.

Az ötödiken a következő szavak olvashatók:

„Kristyó Jánosnak, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnökének áldozatkészségéből.“

A legkisebb harang a *lélekválság* harangja, amely csak a haldoklóknak fog szólani. Felirata a következő:

Jézus szentséges szive fogadd kegyelmedbe az elhalók lelkeit.

A harangok súlyai egyenkint a következők: a nagy harang súlya 20 mm. és 35 kilogramm. A másodikik 751, a harmadik 300 kgr., a negyedik 219, az ötödik pedig 35 kilogramm súlyu.

A harang szentelés holnap, vasárnap reggel 7 órakor veszi kezdetét. Eredetileg 9 órára tervezték ugyan a felszentelést, de ekkor az

erős napsütés akadályozná a harang felhúzás munkáját. A holnapi istentiszteleten részt vesz Kun László dr. temesvári apátkanonok a megyés főpásztor helyetteseként, aki vasárnap reggel érkezik Makó felől Aradra, Leléről, hol a Dessewffy Sándor csanádi püspök által épített új templomot szentelte fel tegnap. Kiséretében jór. Láng Aladár dr. temesvári aulikus pap is, kik mindketten a minoriták vendégei lesznek.

Waldersee gróf és egy aradi.

(A főhadvezér a magyarokról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 20.

A Kinában operáló európai nagyhatalmau egyesült hadserege már befejezte nagy feladatát, Waldersee gróf tábornok, az egyesült hadsereg főparancsnoka ezen missziójában világtörténelmi alakká lett és mint ilyen jó most haza, hogy legfelsőbb urának, valamint a bizalmukkal őt megtisztelő nagyhatalmasságoknak beszámoljon a revanche eszméért teljesített katonai nevezetes ténykedéseivel.

Waldersee gróf hazatértében kikötött hajójával Kobe-ban, Japán egyik legfontosabb, kereskedelmi szempontból legnevezetesebb kikötő-városában.

Kobéban nagy kiterjedésű üzlettel bír az ottani kereskedők egyik legelőkelőbbje, Kun Gyula, egy aradi származású ember; neje Strausz Mária aradi divatáru üzlet tulajdonosnak leánya.

Kobei üzletét, melyet „Kun és Komor“ cég alatt vezet, egész Japánban, sőt Kinában és Amerikában is a legkiterjedtebb export-üzletnek tartják; ez kitűnik abból is, hogy a cég Hongkongban és Shanghaiban nagy fiókteleppel bír.

Waldersee gróf és a mi földink találkozásáról igen érdekesen emlékszik meg a „Kobe Herald“ című lap, melynek a ma ideérkezett június 20-ik száma a következőket írja:

Nagy ünnepséggel fogadta az európai kolonia a hazájába visszatérő Waldersee gróf főparancsnokot. Az angol és a német kaszinó tagjai értékes ajándékot nyújtottak át a hadvezérnek. Az ajándék-tárgy egy ezüst bowle-tál, mely a japán ötvösművészetnek egyik remeke. Az ajándék-tárgy a Kun és Komor cég üzletét dicséri. A hadvezér nagy örömmel fogadta a kitüntető ajándékot és nem győzte dicsérni annak művészi kivitelét.

Az angol kolonia vezetője imigy mutatatta be a hadvezérnek Jule Kun urat, a cég beltagját:

— Kun Jule, kinek üzletéből került ki csekély ajándékunk, osztrák alattvaló.

A hadvezér örömmel nyújtotta kezét földinknek, mivel németül hosszabban beszélgetett.

Kun beszélgetés közben figyelmeztetni bátorkodott a hadvezér, hogy egy kis tévedés van a dologban, mert ő nem osztrák, hanem magyar alattvaló.

Waldersee erre ismét kezét nyújtott Kun-nak ily szavakkal:

— Felséges uram oly elragadtatással emlékezett meg mindig a magyarok közötti tartózkodásáról, hogy magam is kívánczom az ön nemzetét közelebről megismerni. Ugy látom, hogy ön itt becsületet szerez hazájának. További szép sikert kívánok.

A nők csokrokat nyújtottak át Walderseenek. Köztük Kun Karola urhölgy, földinknek bájos leánya, egy magyar nem-

zeti színű szallaggal átkötött esokrot adott át az ünnepeelt hősnek.

A hadvezér udvariasan imiggy köszönte meg a figyelmet:

— *A költők nem hiába énekelik meg a magyar nőt, ha mind ilyenek!*

Íme így került össze Waldersee gróf Japánban egy aradi emberrel, ki becsületet szerez ott a magyar névnek.

TANUGY.

(—) **Tanítók kinevezése.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Haller Imre* odvosi állami elemi iskolai tanítót a *magyar-pécskai* állami elemi iskolához, jelen minőségében áthelyezte és *Szomoru István*, *Kölln József*, *Bovatsék Mihály*, *Kölln Ödön*, *Kiss Zoltán*, *Marosy Károly*, *Bucsy Kristóf*, *Jakab Imre*, *Schwarc Magdolna*, *Szomoryné Lovászy Janka*, *Leitnerné Turcsányi Mária*, *Markovits Kornélia* és *Hellerné Mautner Berta*, okleveles tanítókat, illetve tanítónőket ugyancsak a *magyar-pécskai* állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké kinevezte és az igazgatói teendők ellátásával *Szomoru Istvánt* bizta meg. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Gerincy Károly* okleveles tanítót az *odvosi* állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

Szerelmi idyllből lovagias affér.

(A bácskai regény bonyodalmai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítóját: L —

Arad, július 20.

Egész Magyarországot befutotta a bácskai szerelmi regény híre. Érdekes kulturképet szolgáltat ez a regényes történet, valóságos fényképe lévén a mai társadalomnak. A vidéki gentry fiú, — 19—20 éves mindössze, kinek *Vojnich István* br. bácsmegyei főispán a nagybátyja s ki az első vidéki családok egyik sarja, megszöktette a leggazdagabb bácsmegyei földesurnak, a zsidó *Ungár Lajosnak* egyetlen leányát, kinek szépségét még jobban emeli az a tény, hogy apja 1900 hold bácskai földnek a tulajdonosa. A fiatalok persze remélték, hogy az apa meg fog bocsátani s az éppen az érdekes, hogy éppen ebben csalódtak. *Ungár Lajos* nyakas maradt s nem adta oda a lányát a szöktető gentry fiúnak: legifj. *Szemző Gyulának*. S az apa ezen tényre újabb bonyodalmak kutforrásává vált, melyekről tudósítónk a következőkben értesít:

Midőn a szenzációs szöktetésnek Bácsmegegyében híre ment, az egész megye óriási érdeklődéssel fordult az érdekes és pikáns események felé, különösen a megye székvárosa, Zombor, hol a kaland hősének előkelő és kiterjedt rokonsága lakik.

Maga legifj. kamjonkai *Szemző Gyula* szintén ismert az egész megyében, kitűnő táncos, ki az összes bálakat kitartóan táncolta keresztül, bravuros lovas, kitűnő vívó s egész megjelenése megnyerő. Zomborban lakó nagybátyjának, *Szemző Istvánnak* gyakran volt vendége s így Zomborban igen jól ösmerték a magas, karcsu ifjút. Ugyancsak e nagybátyja *Szemző Istvánt*, ki most legutóbb az üresedésbe jutott bácsmegyei főispánságra is kombinációba volt véve, állandóan sokat áldozott, hogy a fiatal unokaöccse mindenben kiválónak neveltesse.

Báró *Vojnich István* főispán a másik nagybátyja a megyeszerte „Gyuszi“ néven ismert fiatalembernek, unokabátyja pedig *Szemző Károly* kulai főszolgabíró.

Gyuszi rendszerint atyjának, *Szemző Mátyásnak* Szivacz és Zombor között, Kerynyája mellett fekvő pusztáján tartózkodott. *Ungár Lajos* leányával egy zombori megyebál alkalmával ismerkedett meg. Attól fogva gyakran járt át Ó-Moravicára, az *Ungár-család* régi

birtokára vadászni s repülő lovakon együtt agarászott a két szerelmes, mért *Ungár Lajos* leánya is kitűnően lovagol s általában a legbácskaibb értelemben vett sportszerű nevelést kapta.

Mikor az ifju meggyőződött, hogy szerelme viszonzásra talált, megkérte a leányt, de *Ungár Lajos* megtagadta a leánya kezét a 20 éves kéréstől, azon indoklással, hogy a vőlegény fiatal.

Négyszer ismételte meg a megkérést Gyuszi, mindannyiszor elutasították. Talán nem is vették komolyan.

Ötödszörre aztán megszöktette a leányt, ki apja házából szökve sietett a künn váró fogathoz, melyen Gyuszi várta. Annyira siettek s a leány is annyira félt, hogy *fel sem öltözött*, nem vett magának arra sem időt, hogy cipőt huzzon, *papucsban* s pongyolája fölé egy porköpyeget vetve, vágattak Sztapár község vasuti állomásához, honnan első osztályu kocsiban, egyenest Ujvidékre utaztak. Itt a szükséges női ruhákat bevásárolták s elindultak bujdosó utukra, melynek folyamán, Zágrábba, majd onnan Bécsbe mentek. Itt értek nyomukba hat napi bujdosás után az apa által küldött keresők.

A leányt hazavitték, a fiatal ember annak rendje és módja szerint megkérte, immár ötödször a leányt.

Ungár Lajos most is csak abban az esetben akart beleegyezni s házasságra, ha *megindítják ngomban a válópert*. Mivel *Szemző* ebbe nem ment bele, az apa látszólag beleegyezett az esküvésbe.

Kedden kellett volna megtörténnie, — mint már irtuk — az esküvőnek, a vőlegény előkelő rokonság kíséretében meg is jelent, de az apa az egybegyűltelek előtt kijelentette, hogy leánya az anyjával külföldre utazott, mert ő „ilyen kvalifikálhatlan eljárás után“ nem adja oda *Szemzőnek* a leányát.

A regényes történet epilógusa most van folyamatban. Mint a boráról s verekedési hajlamairól híres Bácskában ez természetes is: *nagyszámú lovagias ügyek s párbajok* fogják a végső ensemblét játszani.

Legifj. *Szemző Gyula* az összes *Ungár család* jébeli férfitagokat sértő levélben inzultálta. Az idősebbek *becsületsértésért pereket indítottak*, a fiatalok pedig megindította a *lovagias eljárást*, melyből kifolyólag egynehány párbaj elkerülhetlenné fog válni.

Természetesen az egész megye kizárólagos beszélgetési témája most a *Szemző-Ungár-affér*, mely szerelmi idillel kezdődött s könnyen meglehet, vérrel fog elintéződést nyerni.

Mint lapunknak késő éjjel táviratozzák, Ujvidéken ma már az első botrány megtörtént. A fiatal *Szemző Nemes Sándor* ügyvédet és szerkesztőt, a ki jogi képviselője *Ungár* moraviciai milliomosnak, ma délután az *utczán megtámadta és öklével megakartá ütni*. *Szemző* azért támadt rá a fiskálisra, mert állítólag az ő tanácsára nem adták neki feleségül a megszöktetett leányt.

Nemes, észrevéve a támadó szándékot, revolvert rántott elő s így kiáltott a fiatal emberre:

— *Vigyázzon, mert ha megüt, lelövöm!*

Szemző nagy szitkozódások közt visszavonult. Az ügyvéd kijelentette, hogy a mai inzultusért esze ágában sincs lovagias elégtételt venni, hanem bíróság elé viszi az ügyet.

SPORT.

+ *Az aradi kerékpár club* f. hó 21-én vasárnap kirándulást rendez *Német-Szent-Péterre* Gyülekezés d. u. 2 órakor a *Bockó-utcai* vámháznál.

Apróságok.

(Megmutatta. — Az ellenség. — A Csóri Muki bandája. — Tűz helyett víz. — A félbajuszt Romeo.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 20.

Az ötvenes években *Albrecht* főherceg Borsod megyében is megfordult s a megye egyik helysége jó négyes fogatot küldött elébe. Természetesen volt elég bámuló, a ki herceget akart látni s ezek miatt a kocsis, melyben a főherceg szárnysegédével ült, csak lassan léptetve haladhatott előre.

A kocsis a falu szülőtte volt s nagy büszkén ült a bakon. Megismerte egyik atyafia s egész bizalmasan felkiált hozzá:

— Halli-e kee! ne legyék má olyan büszke, hanem mutassa meg kee, melyik legyen a kettő közül a főherceg?

A kocsis méltósággal hátra tekint s ostorát megfordítva annak kulimászos nyelével bizalmasan a főherceg vállára legyint s minden teketória nélkül mondja:

— Eő kelme, la!

*

Ó felsége körutja alkalmával az egyik vidéki városban a gazdák is kirukkoltak fogadására, hogy a hivatalos tisztelgés annál sikerültebb legyen. O felsége többeket megszólított közülök, apró kérdéseket intézve hozzájuk.

Többek között egy zömök, jó képű gazdaembertől azt találta kérdezni:

— Itt lakott-e már a negyvennyolcadiki harc alatt is?

— Igen is, Felséges uram! — felelé a kérdezett.

— Aztán járt-e erre az ellenség?

— Nem járt biz itt, kérem alásan, csak a német bitangolt erre mifelénk.

*

A szabadságharc alatt a *Csóri Muki* bandája volt fölfogadva a 38-ik honvédszászlóalj mellé lelkesítőnek.

Előrenyomulás alkalmával hébe-korba már az osztrák sereg ágyuinak távoli moraja is elhallatszott a táborba.

Másnap azonban beállított *Csóri Muki* a zászlóaljparancsnokhoz s ily szavakra fakadt nagy alázattal:

— Sökölöm kezsit-lábat, nagyságos őrnagy uram, de nekünk itt már többé nincsen maradásunk. Terik-sakad hazsa kell nekünk mennünk. A tegnapi itkezsetben is minden ágyu sak felink volt irány zva.

— Felétek? a patvarba!

— Bizson felénk! Azs ellenség ebbe a veres vitézsi gunyába mind csupa gyenerálisoknak nízsett bennünket.

*

A budapesti 1885-ki kiállítás pavillonjaiban tudvalevőleg tűzjelzők voltak felállítva. Egy ilyen tűzjelző mulatságos tévedésre adott alkalmat. Egy vidéki gubásmester kijövén a gépcsarnokból, megszólított egy idegen embert:

— Ugyan édes uram, nem adhatna egy kis tüzet?

— Nincs biz nálam, — válaszol az, — hanem nézze csak mi van oda irva:

Tűz esetében kéretik a gombot megnyomni, nyomja meg hát, ha tüzre van szükség.

A gubásmester csakugyan megnyomja a gombot, a másik percben azonban iszonyu zajjal, veszett sikolással a tűzoltók rohannak elő. Azt hitték, hogy lángaborult a pavillon, még fecskendőket is hoztak magukkal.

Gubás mester megtörli a bajusztát s a legnagyobb lelki nyugalommal e szavakra fakad.

— Na tessék, milyen bolondok ezek pestiek, én tüzet kérek s a szamarak vizet hoznak.

*

A vidék egy kezdő szerelmes színésze semmit sem tudott olyan nekezen elsajátítani, mint a maszkirozás fontos mesterségét. A festésekkel még csak el tudott banni valahogy, hanem a bajusz, meg a szakáll-ragasztás vajmi keservesen ment. Azokon rendszeren meglátszott, hogy nem természetesen nőtt, hanem csak úgy isten nevében ragasztották oda nagy kinosan. Hol az egyik, hol a másik lekivánczolt arcáról minduntalan. Faggatták is érte eleget kenyeres pajtasai:

— Majd meglátod, — mondogatták neki, — egyszer csak a legnagyobb drámai jelenés alkalmával, mikor forrón megöleled szerelmesedet, félbajuszod oda potyog hölgyed kebelére.

Nemsokára. Romeo és Julia került színre. Az izgatott Romeo már négy óraker az öltözőben volt s legalább egy órahosszat pepecselt kajla bajusza tapasztásával és egyengetésével.

Baj nélkül folyt az előadás, a híres erkélyjelenetig. Epen a legolvadékonyabb pillantásokat s a legmélyebb sóhajokat küldte Romeo fön az erkélyen epokedó Juliához, midőn észre veszi, hogy a szinfalak közt ácsorgó kartársai erősen integetnek neki. Művészi léptekkel közelebb csuszamlik, hogy megtudja az integetés okát, mire az egyik kollega félhangon, de elég érthetően ezt suttozja neki oda:

— Szerencsétlen! Elveszted a baloldali bajuszodat, tépd le mindjárt a jobboldalit is.

Erre Romeo hirtelen háta fordít a közönségnek a hirtelen lekajja a jobboldali bajuszát s most már igazán fél bajusszal visszatér az erkély alá s fölrebegi Juliának:

— Szeretsz-e egyetlenem? Szép vagyok-e neked, Julia?

Képzeltetni, hogy a félbajuszu Romeo láttára Julia a közönséggel együtt majd elájult nevetében.

Festetics Gyula gróf gyermekrabló

(Az Amerikába vándorolt gróf újabb kalandja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 20.

Sokat beszéltek annak idején Festetics Gyula grófról, az Amerikába szakadt magyar mágnásról, aki kalandjai révén világhírre tett szert. Most egy újabb kalandjáról érkezik hír New-Yorkból, ahol a gróf utóbbi időben tartózkodott. A new-yorki magán-detektívek és rendőrök a városban és annak vidékén Festetics Gyula gróf után kutatnak, aki *Dwight* nevű 4 éves fiának elrablásával van vádolva. Ez a fiu Festetics elvált feleségének gondjaira volt bízva. A detektívek nyomon követték a Majesticen grand Hotelen és New-Jersey néhány városán keresztül, de még nem tartóztatták le.

A letartóztatási parancsot volt felesége kérelmére bocsátották ki ellene és pedig azért, mert tetteleg bántalmazta az asszonyt. Ugyanezen vád miatt már egyizben egy évi fogságra volt ítélve, de aztán felesége kérelmére ideiglenesen szabadlábra helyezték.

Mint elbocsátott hadnagy ment 1872-ben Amerikába és a *Ling-Ling* fogházban tanító és nyelvmester volt. Mint ilyen megismerkedett *Haven* Elsievel, egy duggazdag bankár árvájával. Megkérte a kezét, de a gyámoktól kosarat kapott. Elsie megvárta, míg nagykoru lesz és aztán uőül ment hozzá.

Festetics gróf aztán minden pénzét a legutolsó krajcárig elköltötte. Erre müedénygyártással kezdett foglalkozni, mely eleinte igen szépen jövedelmezett. Aruit nagyon sok világiállításon díjakkal tüntették ki, a gróf jövedelme évenként mintegy 250,000 koronára rugott. A tőzsdén kezdett spekulálni és megint elszegényedett. Ekkor történt, hogy *feleségét megverte*, mire az utóbbi *válopört* indított ellene, melyben a gyermeket az asszonynak ítélték oda.

Közben Festetics valami új arany zománccot talált fel és eztett annyira tökélesítette, hogy egy amerikai szindikátus egész vagyont fizetett neki találmányaért. Festetics már hosszabb idő azon fáradozott, hogy feleségével kibékülhessen. Az asszony néha napján találkozott is vele egy Coarding házban és aztán június 15-én rábizta a fiut az apjára, hogy séta-kocsizást tegyen vele egy nyilvános parkban. Azt is megengedte neki, hogy a fiut éjszakára magánál tarthassa. Mikor a volt férjét a gyermekkel a karján, a sarkon befordulni látta, úgy látta, mintha a kis fiu kezecskéjét ökölbe szoritotta és anyját megfenyegette volna. Azóta nem látta sem a férjét, sem a fiát. Később aztán Festetics egy megbízottja tudomására hozta az asszonynak, hogy *a gyermeket megánál akarja tartani*.

Festetics gróft a fiuval, egy *Grelling* nevű emberrel, egy egykaru emberrel és valami *Bregezzi* nevű alkalmazottjával többször látták a környékbéli szállodákban. A grófnak az asszonyhoz való közeledését *Grelling* közvetítette azon ürügy alatt, hogy a gyermeke után való vágyakozás akadályozza a találmánya tökéletesítésében.

Bregezzi ugyanabban a házban lakik, mint a grófnő s bár mindenki tudja, hogy a gróf kémje, mégis tagadja, hogy a gróf tartózkodási helyét tudja. A detektívek folytatják a kutatásokat New-Yerseyben. Azt hiszik, hogy a gróf New-York közelében rejtőzködött el. A grófnő azonban attól tart, hogy *a gyermekkel Európába szökött*, miután a pénzt a találmányra már felvette és magával vitte.

HIREK.

Öngyilkos csendőralezredes.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 20.

A magyar kir. csendőrség egyik legderékabb törzstisztje, *Zgorszky* László lovag alezredes, csendőr kerületi parancsnok, ma délután egyik budapesti szállóban *agyonlőtte magát*. — Mire felfeszítették a szoba ajtaját, melybe bezárkózott, már *halva volt*. Ott feküdt kihűlt, megmerevült teteme a vérrel áztatott padlón.

Az öngyilkosság híre villámgyorsan befutotta a főváros katonai köreit, hol azt általános részvéttel és szánalommal fogadták. *Zgorszky* alezredes széleskörű ismeretségek örvendett nemcsak Budapesten, de a vidéken is. Főleg Szegeden szerették az athléta-termetű, deli csendőrtisztet, a hol hosszú éveken át működött s az előkelő polgári társadalom rokonszenvét teljes mértékben bírta.

Zgorszky alezredes — mint a távirat mondja — tegnap este érkezett meg Budapestre Bécsből, a hol pár nap óta tartózkodott. *Sürgönyileg rendelték le*, állítólag holmi szolgálati kellemetlenségek miatt. Ma délben a miniszteriumban járt, aztán szobát nyitott magának a London-szállóban és elzárkózott. Itt történt az öngyilkosság. A golyó megtette kötelességét: halántékát furta át a deli csendőrtisztnek, a ki pár pillanat alatt meghalt.

Hogy mi adta kezébe a gyilkos fegyvert, azt csak találgatják. Ugy hiszik, hogy az említett szolgálati kellemetlenség lenne az indító ok.

Az asztalon három zárt levelet hagyott: egyet nejeének, egyet *Panajótt* csendőrezredesnek s egyet *Pavlicsek* Józsefnek címezve Nagy-kikindára. Talán ezek egyikéből-másikából ki fog derülni, miért követte el *Zgorszky* a megdöbbentő öngyilkosságot. Egy nyitott lapra feljegyezte vágrendeletét, *összes vagyonát feleségére hagyva*. Ugyanezen papirdarabon arra

kéri a hírlapírókat, hogy ne foglalkozzanak vele rosszakaratulag.

Holttestét beszállították a helyőrségi kórházba.

Becsületsértés egy novellában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 20.

A budapesti kir. ítélőtábla vád alá helyezett egy fiatal tanítónót, a ki egy vidéki lapban elbeszélést közölt, melyben a szereplő egyénekről az van mondva, hogy erkölcstelen dobzódás, tisztességtelen magatartás, korcsmározás, erkölcsi posványba sülyedés, müveltebb körök kerülése, iskolákat végezni nem képes butaság, becsületes emberek tiszteletére nem méltó hitványlelkűség, durvaság, stb. jellemzi őket.

A tárca alakjaiban többen magukra ismeretek és a szerző ellen feljelentést tettek az ügyészségnél. Ezek a kifejezések — így szól a kir. tábla indokolása — nem meritik ugyan ki a btkv. 258. §-ában meghatározott rágalmaszítés vétségének tényálladékát, de helyesen ki-meríteni látszanak a btkv. 261. §-ban meghatározott becsületsértés vétségét, mivel azok a személyek, a kikre az említett szavak az elbeszélésben vonatkoznak, a főmagánvádlók személyének kétséget kizáró módon felismerhetők.

Ez az eset pedig fenforogni látszik, mert a kihallgattni rendelt tanuk egy része nyomban a pótmagánvádlókra ismert alakjaiban, más pedig azt bizonyítja, hogy vádlott ezt szándékosan tette azért, hogy őket sértse és bosszantsa.

Nem változtat ezen az a körülmény, hogy az elbeszélésben teljesen koholt alakok és viszonyok is fordulnak elő; mert másképp nem lehetett volna a sértést elbeszélés formájában elkövetni.

Denigne: a fiatal tanítónót perbe fogták a novellájáért. A miből világos, hogy manapság nemcsak elbeszélést, de — levelet sem érdemes írni.

— Erzsébet főhercegnő eljegyzési hire.

Ferdinánd bolgár fejedelemről legutóbb az a hír terjedt el az egész európai sajtóban, hogy legközelebb eljegyzi *Xénia* hercegnőt, a montenegrói fejedelem leányát. Ezt a hírt körülbelül három héten át lanszirozták Cettinjből jobb sorsra méltó ki-tartással. Most a bécsi *Vaterland*, melynek összeköttetése a *Köburg*-családdal ismeretes, lefujja ezt az eljegyzési hírt és ezzel egyidejűleg azt jelentik Szt.-Antalról, hogy *Ferdinánd* fejedelem bátyja, *Köburg Fülöp* látogatására odaérkezett. Bécsi tudósítónk ezzel a látogatással összefüggésben ma azt a szenzációs hírt jelenti, hogy bizonyos körökben a legnagyobb határozottsággal beszélnek arról, hogy *Ferdinánd fejedelem el fogja jegyezni Erzsébet főhercegnőt, Stefánia leányát*. *Ferdinánd* fejedelem állítólag éppen azért jött haza, hogy ezt a dolgot családi tanácsban megbeszélje. A tudósítónk megjegyzi azonban, hogy ez az eljegyzési hír a bécsi szerb követség köréből szivárgott ki, a mi annak a feltevésnek ad alapot, hogy azt viszont Belgrádból lanszirozták. Hogy a hír mennyiben felel meg a valóságnak, azt a jelen pillanatban nem tudjuk; annyi azonban bizonyos, hogy úgy a cettinjei, mint a belgrádi hír bizonyos célzattal röppített világgá, melyet megért mindenki, a ki számol azzal az antagonizmussal, mely a montenegrói és a szerb udvar között fennáll.

— **Fejérváry br. jubileuma.** *Fejérváry Géza* br. honvédelmi miniszter 50 éves szolgálati jubileuma ünnepélyének napja véglegesen *augusztus hó 15-ére* tüzetett ki. A küldöttségek e napon fognak tisztelegni az ünnepelt előtt. Az első küldöttség a magy. kir. honvédség tisztikarából fog állani, melyet *József* főherceg vezet. Ezután Budapest fő- és székváros küldöttsége fogja a minisztert, mint a fő- és székváros diszpoigárárt üdvözölni. A harmadik küldöttség *Temesvár* sz. kir. város küldöttsége lesz, mely a város polgári oklevelét fogja a miniszternek átnyújtani. Ezután a többi városok következnek, melyek Fejérváryt diszpolgárrá választották, valamint a fővárosi egyletek és testületek küldöttségei, melyek a minisztert üdvözölni kívánják. Az ünnepélyt a miniszter által adandó estély fejezi be.

— **Ünnepi isteni tisztelet.** A minoriták templomában holnap, vasárnap reggel a rendes parochialis nagy mise, mely rendszerint 10 órakor szokott tartatni vasárnaponként, tekintettel a harangszentelésre, reggel 8 órakor lesz. 9 órakor alkalmi egyházi beszédet tart a templomban *Székelly* Polykárp segéd lelkész, melynek végeztével csendes mise lesz. A felszentelés után az összes harangok fél óráig zugnak.

— **A pápa.** A pápáról ujabban a legellentmondóbb hírek kerülnek forgalomba. Ezek a hírek egytől-egyig a pápa egészségi állapotáról szólnak, amelyet hol aggasztónak, hol megkitünőnek mondanak. Legujabban az a hír terjedt el, hogy a pápát a nagy melegségtől szélütés érte. Most ezt a hirt azzal az új hírrel kapcsolatban cáfolják meg Romából, hogy a pápa ez idő szerint a 1 hető legjobban érzi magát.

— **A választás reformja — Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén *Adler* Viktor és társai azt indítványozták, hogy a tartományi bizottság törvényjavaslatot készítsen a választás reformjáról az általános, egyenlő és közvetlen szavazatjog alapján s azt a legközelebbi ülésszakban nyujtsa be.

— **Ferdinánd fejedelem házasságának híre.** Bécsből jelentik, hogy a *Vaterland* című klerikális lap ma ismét megújítja azt a hirt, hogy *Bulgáriában a királyságot fogják proklamálni* és *Ferdinánd* fejedelem ismét megnősül. Bécsi diplomáciai körökben ezeknek a híreknek nem tulajdonítanak semmi jelentőséget. A királysághoz Ferdinándhoz közelálló bizonyos körökben szívesen látnák, de a kérdés politikailag semmi esetre sem aktuális és magában *Bulgáriában* sem gondolnak az ilyesmire. Ami a hírek a házasságra vonatkozó részét illeti, maga Ferdinánd fejedelem többször kijelentette, hogy nem gondol a nősülésre. Hogy Ferdinánd állítólag a montenegrói fejedelem leányát szemelte ki magának, azt Cetinjében eszelték ki, ahol az az akadályon, hogy a vőlegény és a menyasszony más-más vallású volna, túlságosan könnyen túltennék magukat. Ha Ferdinánd fejedelem már ráadná magát a vallásváltoztatásra és új frigy kötésére, nem valószínű, hogy éppen Montenegróban keresné élet párját. Itt említjük meg, hogy a bolgár fejedelem most Magyarországon időzik. Selmebányai távirat jelenti: Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap Selmebányán át Szent-Antalra érkezett, ahol a Kóburgok régi Koháry-féle kastélyában időzik gyermekeivel és édesanyjával *Klementi*, a hercegnővel. A fejedelem több napig marad Szent-Antalon. A selmebányai vasuti állomáson *Kóburg Fülöp* herceg fogadta, a város képviselőiben pedig *Szitnyay* József kir. tanácsos, polgármester s a rendőrkapitányok. A fejedelem hosszabb ideig beszélgetett velük.

— **Az aradi állami tisztviselők mozgalma.** Az a szűkebb bizottság, melyet az aradi tisztviselők állandó választmánya kiküldött, összeállította azokat a pontokat, melyeket a kongresszusra küldendő küldöttség elő fog terjeszteni. A pontok így szólnak:

Az aradi m. kir. állami tisztviselőknek 1901 évi július 15-én tartott intéző bizottságtól kiküldött albizottságának tervezete. 1. A m. kir. állami tisztviselők fizetése az osztrák állami lakáspénzzel lenyevel, laknló. 2. Az állami tisztviselők javadalmazásának a szolgálati évek arányában való emelkedése minden eshetőség ellen biztosítva legyen. 3. A fokozatos előléptetés legvégső határa öt év legyen és az előléptetésre nézve az eladósodás ne legyen akadály. 4. A felső iskolák végzésével nyert képesítés alapján alkalmazott áll. tisztviselők kötelei szolgálati ideje 30 év legyen. 5. Az özevegyi nyugdíj és árván maradt gyermekek nevelési pótléka fölemeltessék és a nevelési pótlék már egy gyermek után is járjon. A tisztviselők temetési járuléka minden körülmény között — még ha nőtlen is — kiadassék. 7. A tisztviselők mindenütt egyforma napi- és fuvardíjt kapnak. Az 1896 évi min. tan. szabályzat 17. és 27. szakasza törölnendő. 8. A kinevezés folytán beálló áthelyezés esetére is érvényben legyen a hivatkozott min. tan. szabályzat 40. szakasza. Vagyis a kinevezés esetére is megkapja a tisztviselő az átköltözési illetéket. 9. Sürgősen alkottassék megfelelő szolgálati pragmatika. 20. Az állami tisztviselők mindenütt hassanak oda, hogy a képviselőjelöltek vegyék föl programjukba a fentebbi pontokban felsorolt kívánalmak megvalósítását. Mivel az albizottság abban a meggyőződésben van, hogy úgy a bevezető sorokat, mint az egyes pontok részletes indokolását a kongresszust előkészítő bizottság fogja végezni: főlegesenek tart minden hosszabb bevezetést és indokolást. *Dömötör* László, áll. főreálisk. tanár, az albiz. elnöke. *Botka* István, pénzügyig. titkár, az albiz. tagja. *Pókász* Imre, áll. kép. tanár, az albiz. tagja. A fenti pontok tárgyalására a bizottság tagjai az elnökség nevében f. hó 22-én d. u. 6 órára az igazságügyi palota 91 sz. termébe meghivatnak.

— **Letartóztatott kereskedők.** Felháborító eset történt a napokban Gyulán. Tegnapelőtt volt a gyulai nagyvásár. Erre az alkalomra számos kereskedő és ügynök gyűlt össze Gyulára az ország minden részéből, különösen a délidékről. Voltak a vásáron nagyváradi kereskedők is. Az adásvevés közepette egyszerre rendőrök jelentek meg, akik két zombori kereskedőt, számos ügynököt, továbbá *Robitsék* és *Weisz* nagyváradi kereskedőket *minden ok nélkül letartóztatták*. A megtámadott kereskedők természetesen tiltakoztak a letartóztatás ellen és igazolni akarták magukat. Minden tiltakozásuk hiábavaló volt. A védekezésüket meg sem hallgatták, becsukták őket és a vásár végéig fogva tartották. Ekkor kihallgatta őket Gyula város rendőrkapitánya. Először szigorun és gorombán bánt velük, amikor azonban külön-külön igazolták, hogy jómódú kereskedők és állandó lakóhelyük van, zavarba jött a rendőrkapitány, látván immár, milyen baklövést követett el. Először azt mondta, hogy megakarta tisztítani a vásárt a kétes egzisztenciáktól, később azzal a nevetséges kifogással állott elő, hogy *csak így menthette meg a letartóztatottakat a vásári zsebtolvajoktól és csirkefogóktól*. Természetesen mindannyiokat rögtön szabadon bocsátották. Az egyéni szabadságukban súlyosan megsérte't kereskedők megtették a törvényes lépéseket a jogaival visszaelő rendőrkapitány ellen és ügyükkel egy előkelő nagyváradi ügyvédet bíztak meg.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A budapesti fűszerkereskedők egyesülete felirt a kereskedelmi kereszterhez, kérve az 1891: XIII. törvényi végrehajtási rendeletének módosítását, illetve a munkaszünet egységes szabályozását, mert most, főleg az egyedáruságokkal és italméréssel is foglalkozó üzletek a fűszerkereskedőknek nagyon ártalmára vannak. A miniszter most azt felelte, hogy a módosítás szükségétlen, mert a jelenlegi szabályok elegendő korlátokat vetnek a visszaéléseknek, s azok szigorú végrehajtására és ellenőrzésére ujabban is utasította a hatóságokat.

— **Egy földbirtokos rémtette.** Brutális eset történt ma *Nagy-Kanissán*. A skandalum hőse *Botka* Miklós előkelő földbirtokos, a ki kulcsárnóját valami mulasztásért lehordta s úgy megrugta, hogy a szerencsétlen asszony ott a *lábai előtt halt meg*. A kulcsárnó épen reményteljes állapotban volt. A rugás után nyomban megszülette gyermekét s azután kiszendetett. *Botkát a csendőrök letartóztatták* s átadták a bíróságnak. A végzetes körülmények közt született csecsemő még életben van.

— **A visszautasított üdvözlét.** Megint *Sándorról*, a szerbek fiatal királyáról szól a nóta. Nis város lakossága a napokban üdvözlő iratot intézett a királyhoz, ezt azonban *Sándor visszautasította* azzal az indokolással, hogy neki a nis-iek üdvözléte nem kell, mert *Avakumovicsof* a liberális pártvezért jelölték képviselőnek.

— **Az aradvárosi adókievítő bizottság** e hó 22-én hétfőn d. e. 9 órakor a vározház emeleti kistermében még eddig meg nem adózott szemétkirdő, szülésznő, terménykereskedő, ügynök, ügyvéd, üzletvezető, vállalkozó, vegyeskereskedő, vendéglős, vívómester, zeneconzervatórium, zongora-raktár tulajdonos és zsbárusok III. osztály kereseti adóját állapítja meg.

— **Halálozások.** *Jellasich* György gróf nyug. tábornagy, néhai *Jellasich* József horvát bán testvéröccse — mint lapunknak táviratozzák — ma kilencvenhét éves korában Zágrábban meghalt. Ez a *Jellasich* is olyan ellenségünk volt a függetlenségi harcok idején, mint birhedt bátyja, így nem sok okunk van buslakodni a halála felett.

Arnits Illés galsai gör. kel. lelkész hosszas szenvedés után 82 éves korában meghalt. A megboldogult 48 évig volt lelkésze a galsai gör. kel. egyháznak. Elhunytát fia, *Arszits* Gerő köröstársulati tisztviselő és leánya, férjezett *Szerb* Miklósné gyászolják.

Boleznyi Vince aradi cipésmester élte 79-ik évében meghalt. Temetése vasárnap d. u. 5 órakor lesz a Határ-utca 4. számú házból.

— **Koritovszky hagyatéka.** Akármilyen furán hangzik, de az öngyilkos *Koritovszkynak* nemcsak elintézetlen bűnyei vannak, de maradt hagyatéka is. Sőt ma már csődöt is kértek hagyatékára a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél. Az öngyilkossá lett lengyel főurnak ugyanis, mint ezt már jelentettük, kijárt 2000 korona pénze a Park-klubból, a mit mint egykori alapító tag befizetett a klub pénztárába. Ezt a 2000 koronát a sok hitelezők egyike *lefoglalta* a klubnál. Hogy ez a hitelező meg ne kaphassa *Koritovszkynak* ezt az egyetlen pozitív vagyont, egy másik hitelezője, *Halpert* S., ma csődöt kért a hagyatékra.

— **Nagy csőd Prágában.** Prágából jelentik: A kereskedelmi törvényszék elrendelte a csődöt *Kohn* Dávid Lázár ellen, akinek cége „*Kohn* D. L. prágai festékkereskedés” név alatt volt bejegyezve. A passzívákát 630.000 koronára, az aktívákát 200.000 koronára teszik. Az itteni pénzintézetek közül a „*Zirnotenska* Banka” 80.000, az „*Anglo*” és a „*Länderbank*” fiókjai 40—40.000 koronával vannak érdekelve. A két utóbb nevezett intézet követeléseiről hirt szerint fedezve vannak. Az árutartozásokra több mint 230.000 korona esik, mely francia, angol, holland és német piacok közt oszlik meg.

— **A pénztárnok rövid szabadsága.** Annak idején megírtuk, hogy a székelyek fővárosának, Marosvásárhelynek tanácsát javarészen felfüggesztette, vagy fegyelmi alá vont a belügyminiszter. Az egyik marosvásárhelyi ujság most egy igen érdekes epizódot mond el, mely az nap történt, melyen a miniszteri leirat megérkezett. Reggel ugyanis a polgármester-helyettes elébe állított a városi pénztárnok kellő megokolással, *rövid szabadság* iránti kérését terjeszté elő.

A polgármester-helyettes, kinek éppen kezében

volt a felfüggesztést tartalmazó leirat, sok lelki nyugalomra mutató türelemmel hallgatta végig a pénztáros kérését s megvárta, míg teljesen be is fejezte azt. Ekkor a legkomolyabb arccal így felelt:

— Már meg is érkezett a szabadságod, még pedig *hosszu* . . . s azzal eléje tartotta a felfüggesztő leiratot.

A pénztárnok természetesen elhült, mert ilyen szabadságolást éppen nem remélt.

— **A katonai gyakorlatok és a vetések.** Most, hogy a katonai gyakorlatok szélében folynak a határainkon, mihez tartás végett közöljük gazdáinkkal a következő tudnivalókat: A katonai igazgatás a csapat-, fegyver- és lögyakorlatokra a szükséges földterületet akadálytalanul használhatja ugyan, de katonai gyakorlatok idejének és helyének meghatározásánál tekintettel van arra, hogy a mezőgazdaság és erdőmivvelés ne háborítottassék és lehetőleg kevés mezei, vagy erdei kár essék. Ha olyan katonai gyakorlatot akarnak tartani, mely a rendes, katonailag használt területen kívül, más területre is kiterjed, az érdekelt községet előlegesen értesítik. A katonai gyakorlatok alkalmával okozott mezei, vagy erdei kárt a katonai igazgatás lehetőleg azonnal a helyszínen megtéríti. Ha ilyen esetben barátságos megegyezés nem történik, a kár nagyságának és a kifizetendő kártérítés összegének megállapítására bizottság küldetik ki, mely bizottság a tárgyaláshoz a károsult felet is meghívja. Ha valakinek birtokán ilyen, katonák által okozott kár esik, tegyen mindjárt jelentést a községi előjárásnál, hogy a kártérítés végett az eljárást megindítsák.

— **Aki Robely iránt érdeklődik.** A gavallér vivőmester tudvalevően szép társaságban hagyta el a fővárost, de ugyancsak bus magánosságban tért vissza ide kényszerűen Londonból s most még busabb magánosság környezi az alkotmány-utcai fogház cellájában. Voltak, akik érdeklődtek iránta, hogy szép utitársnője hová lett s vajjon a forgandó szerencsével együtt ő is hátat fordított-e lovagjának. A kíváncsiakat kielégíti ma egy könyvatos laptudósító, mely *Robely* fogságáról szólván, a többi közt ezt mondja el:

Megható az a ragaszkodás, amelylyel *Robely Jenő* iránt barátja, *Almásy Lolla*, a Vigszínház volt tagja maig is viseltetik. *Almásy Lolla* állását, vagyonát áldozta fel *Robely*ért, akivel aztán külföldre ment. Most nélkülözések árán is gondoskodik arról, hogy *Robely* fogságát elviselhetővé tegye.

— **Egy báró garázdálkodása.** Röviden hirt adunk mar arról, hogy *Stietencron* oberweileri földesur agyonlőtt egy *Fossi* nevű olasz munkást, aki többed magával a báró birtokán a városi vízvezeték csövének elhelyezésén dolgozott. A báró már rég megadta az engedelmet, hogy ezt a munkát azon a szakaszon is elvégezzék, mely az ő birtokán vezet keresztül, de kikötötte, hogy a munka megkezdéséről előtte való értesítsék. A munka megkezdését megelőző napon a város polgármestere el is ment a báró kastélyába, de a bárót nem találva otthon, a bárónénak jelentette be, hogy másnap megkezdik a munkát. Másnap nyolc-tíz olasz munkás csakugyan dolgozni kezdett a báró földjén. Egyszerre megjelent köztük *Stietencron* a fiával, mind a ketten vadászpuskával fölfegyverkezve. A báró fölszólította a munkásokat, hogy távozzanak el, amit ezek azonban nem értettek meg, mert nem tudnak németül. A báró rálött erre *Fossi* munkásra előbb sörétes töltéssel, aztán golyóval. A szerencsétlen olasz halva rogyott össze s a többi munkás megfutott. A polgári bíróság rögtön megindította a vizsgálatot, de visszalépett, mert *Stietencron* kijelentette, hogy ő, mint a II. ulánus-ezred kapitánya, csakis a katonai törvényszéknek tartozik felelősséggel. A strassburgi katonai törvényszék kiküldöttei a múlt vasárnap megjelentek a városban. Eleinte elálltak attól, hogy *Stietencron* letartóztassák, mert a bárónak jelentékeny sebe van a jobbkarján, a miről a báró azt állította, hogy az olaszok megtámadták s a maga védelmére sütötte el fegyverét, de mikor kiderült, hogy ez az állítása hamis, akkor aztán elfogták. A báró kegyetlensége már

nem először nyilvánult. Nehány évvel ezelőtt rálött egy szegény munkásra, aki néhány lebullott szilvát szedett föl a birtokán a fa alul 1898-ban elfogatott egy áldott állapotban lévő nőt, akinek az volt a büne, hogy keresztül mert menni a birtokán. A tehetetlen asszonyt három napig tartotta fogva egy jégveremben, anélkül, hogy ételt és italt adott volna neki. A katonai bíróság e miatt elítélte néhány hónapra, de mint beszámíthatatlan embert, az örültek házába csukatta. A báróné is sokat szenvedett már tőle. Többször megtette már vele is, hogy a jégverembe zárta és kenyéren és vizen koplaltatta.

— **Musolino.** A római „Fanfulla” jelenti, hogy az olasz belügyminiszter 50.000 lirára emelte föl *Musolinonak*, a hírhedt kalábriai brigantinak a fejére kitűzött díjat. *Musolino* ellen a legutóbb egy egész hadosztályt mozgósítottak, azonban még sem sikerült őt elfogni. A rabló üldözését nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a parasztlak támogatják őt a hatóságokkal szemben. A belügyminiszter nemrégiben 10.000 lirát adományozott egy parasztnak, a ki néhány héttel ezelőtt elárulta *Musolino* rejtékhelyét. *Musolinonak* ez alkalommal sikerült elmenekülnie és maga sebesítette meg az árulót, a ki most a miniszter megjutalmazott.

— **Arlejtés.** Az aradi dohánybevéltő hivatalnál felmerült építési munkálatokra tegnap tartották meg az árlejtést s a munkát *Vollák József* és *Türsa* aradi cég nyerte el, mint legolcsóbb ajánlattevő.

— **Ártatlanul elítélve.** Ezelőtt négy évvel történt, hogy *Bonyák* Antal bobrói lakost az erdőben meggyilkolva találták. A hosszas nyomozás és vizsgálat során *Kosák* János odaváló lakosra irányult a gyanu, mert *Kosák* régi haragosa volt *Bonyáknak* és meg is tenyegette, hogy agyonlővi. Történt pedig, hogy *Kosák*, ki nagy orvvadász volt, a gyilkosság idején az erdőben járt s ezt tanuk is igazolták, azonkívül a golyó, melyet az áldozat testében találtak hasonlított a *Kosák* golyóhoz. Ez alapon elítélték *Kosákot* nyolc évi fegyházra s jelenleg is Illaván ül. E hét elején azonban váratlan fordulat állott be ez ügyben. *Bonyákné* ugyanis férje halála után férjhez ment egy *Lacó* János nevű legényhez. A házastársak nem éltek valami boldogan, mert az új férj csakhamar nyakára hágtott a vagyonnak s azután a hol tudott, lopott. Most is valami lopási ügybe keveredett s a csendőrök elvitték a község házára. Itt azután *Lacó* belekeverte a feleségét is s e miatt a két csendőr elment az asszonyért is, kinek a csendőrök így szóltak:

— No, most már tudunk ám mindent, *Lacó* elmondta a régit is!

Az asszony erre megijedt s ott mindjárt elmondta, hogy *Lacó* őt ártatlanul keverte bele mert ő akkor nem tudta, hogy *Lacó* lőtte agyon az urát, csak hogy őt elvehesse. Erre a nem várt fölfedezésre vallatóra fogták *Lacó* s miután az asszony szemébe mondta, hogy ő lőtte le az urát, a csendőrök távirati jelentést tettek a törvényszéknek, a honnan most várják a vizsgáló-bíróságot a helyszínére.

— **Kirabolt biciklisták.** Vakmerő rablást követett el három vándorló legény a Pancsova felé vivő országúton tegnap estefelé. Két temesvári fiatal ember, *Halm Gyula* és *Schéja Dezső* — mint levelezőnk írja — még e hó 17-én elindult biciklin, hogy Versecen és Pancsován át Szlavóniába karikázzon. Az első nap eljutottak Versecig s a nap hátralévő részét ott töltötték. Miután pedig az éjjel jól mulattak, csak másnap délután folytatták utjukat. Este 7—8 óra között haladtak át Staresován. A mint az országúton Pancsova felé haladtak, egy erdőszélen három vándorló ugrott eléjük, botokat dobtak a kerekek közé, minek következtében a két fiatal ember kénytelen volt leszállni. A vándorlók ekkor letépték őket a földre, arany óráikat, gyűrűt és pénztárcáikat elszedték, a kerekek küllőit elgörbítették s mi-

után még néhányszor ökölrel megtapogatták a fiatal embereket, befutottak az erdőbe. Mikor a rablók eltávoztak, a fiatal emberek bevándoroltak Pancsovára, ahol jelentést tettek. A rendőrség és a csendőrség rögtön megindította a nyomozást és sikerült is a három csavargót abban a pillanatban elfogni, amikor egy lopott csolnokon át akartak evezni a Duna tulsó partjára Szlavóniába. A három csavargó *Purschel* Jakab, *Vurm Adolf* és *Lösch Antal* munkanélküli csavargók, kik más betörésekért már országszerte is körözve voltak.

— **Potocky gróf iskolája.** A lengyel grófok, úgy látszik, hálás terranumot találnak Magyarországon különböző svihákságok elkövetésére. *Koritovszky* és *Potocky* grófok iskolát alapítottak minálunk és elég jellemző, hogy még mindig akadnak emberek, kik felülnek az ilyen szélhámosoknak. *Villányról* értesítenek bennünket egy a *Potocky* gróféhoz hasonló családi esetről. *Geréb* József villányi földbirtokoshoz beállított egy elegánsan öltözködött uriember, ki *Jablonszka* lengyel grófné megbízottja gyanánt mutatta be magát. A megbízott alkudozni kezdett *Geréb* szöllejére és villájára. A jóhiszemű földbirtokos hajlandónak mutatkozott a szőlő és a villa eladására és mikor az árra nézve megállapodtak, azzal vált el az ügynök, hogy a szerződés aláírása végett a napokban meg fog jelenni a grófnővel. A megbízott egy szép napon meg is jelent *Geréb*knél egy elegáns gyászruhába öltözött nővel: *Jablonszka* lengyel grófnővel. A szerződést kellő formalitások között megkötötték és fizetési határidő gyanánt július hó elsejét tűzték ki. *Geréb* még áldomást is ivott a jó üzletre. Tegnap azonban kellemetlen meglepetést szerzett neki egy bírósági végzés, melyből kiünt, hogy *Jablonszka* grófné átíratva saját nevére *Geréb*ék ingatlanait az adásvételi szerződés alapján, sőt meg is terhelte 2000 korona erejéig. *Geréb* rögtön utána járt a dolognak és minden kutatás dacára nem tudta *Jablonszka* grófné hollétét kipuhatolni. Ekkor tudta meg, hogy a vaszrul megcsalták, hogy se ingatlana, se pénze, de helyette 2000 korona adóssága van. A rutul kijátszott villányi földbirtokos most keresi igazát.

— **Halálos esés.** *Kruselyován* már kora tavasz óta folyik a görög-keleti templom építése, melyet az újvidéki püspök és a karlócai metropolita közösen építtetnek a hívőknek. Junius havában nagy szerencsétlenség történt az építés körül, leszakadt ugyanis az épületnek téglából rakott boltozata s a lehullott tégladarabok egy asszonyt agyonütöttek, több munkás pedig súlyosan megsebesült. A szerencsétlenségért akkor *Krizbanics György* munkafelügyelőt tették felelőssé, a ki ellen az újvidéki törvényszék megindította az eljárást, most azonban — mint nekünk írják — újabb szerencsétlenség történt, mely két embernek került életébe. A templom tornyának befedési munkálatait *Pinterics Sztévo* bádogosmester és a segédje, *Gánrity Dusan* végezte. A két ember a torony csucsán dolgozott, mind a kettőnek kötel volt a derekára kötve, a melynek vége a torony belső gerendáihoz erősített fadarabhoz volt kötve. Ez a fadarab valami módon elvált a belső gerendától és a két bádogos a torony csucsáról lezuhant a földre. Mind a két ember szörnyet halt. Összeroncoltolt holttesteiket ideiglenesen betették az építési iroda mellett lévő fészkerbe, míg a törvényszék kiküldöttei megérkeztek. A vizsgálat megállapította, hogy a munkásokat tartó fadarab kötéllal volt odakötve egy belső gerendához, a kötelék azonban meglazult. *Pinterics* bádogosmestert nagy számu család gyászolja. Eltemetésükről a hitközség gondoskodik.

— **A lipcsei krach.** Lipcséből táviratozzák: A *Leipziger Tagblatt* jelenti, hogy az államügyészség a törvényszéknél vádat emelt a lipcsei gyapjufésülő intézet igazgatói és felügyelő bizottságának egy része ellen, továbbá, hogy a március 26-án tartott közgyűlés kisebbségének

határozata értelmében a részvényeseknek egy része polgári keresetet indított a lipcsei gyapjufésülő intézet elöljárósága és felügyelő bizottsága ellen.

— **Csaló ügynök.** A budapesti főkapitányság folyosóin ma számos kisebb gyáros és kereskedő találkozott egymással *Bérczy Béla* rendőrkapitány szobájának ajtaja előtt. Mindegyik egy-egy „idézet bünyűben” szorongatott a kezében, de egyik sem tudta, hogy micsoda ügyben citáltak be. Egyikük később sorra került és kijöttet emondta, hogy nála még az év elején megjelent egy *Molnár Sándor* nevű „ur” és miután öt forintot kipumpolt tőle, elment. Néhány nappal utóbb azonban levelet kapott egy naptár kiadójától, a miben fölhívták, hogy fizessen le megrendeléső folytán nyolcvan koronát. Még be sem fejezte szavait és a szorongó felek megkönnyebbülve beszéltek egymásnak, hogy őket szakasztott ilyen módon akarta *Molnár* becsapni. Kárt azonban nem ők szenvednek, hanem a naptár kiadója, a kitől *Molnár* majd ezer korona províziót csalt ki hamisított megrendelések alapján. *Molnár Sándor* ellen a károsult nyomda panaszára a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A szőlő betegsége.** *Bécsből* jelenti egy sürgöny: Minthogy *Obermaisban* (Meran mellett), *Kalternben* és *Bozenben* szőlőbetegséget konstatáltak, megtiltották a szőlőtöke kivitelét arról a vidékről. A földmívelési miniszterium két tisztviselőt küldött Meránba a szükséges intézkedésekben való közreműködés végett és megfelelő pénzüsszeget utalványozott a tiroli helytartónak a vizsgálat költségeire. Azonkívül legközelebb *Klosterneuburgból* két szakértőt küldenek Tiroloba a szőlő betegségének megvizsgálására. A vizsgálat befejezése után a miniszterium megteszi a kellő óvintézkedéseket.

— **Az anyósok, mint éjjeli örök.** Dobokán elhatározták, hogy az éjjeli őri szolgálatra ezentul az anyósokat fogják alkalmazni. A reformot életbe is léptették s ez kitünően bevált, mert mióta az anyósok örködnek, azóta legálább éjjel hékesség van a dobokai polgárházakban.

— **Arcképmegrendelés amerikai módra.** Egy ismeretes párisi festőművészhez, írja a *Modern Society*, elment egy gazdag amerikai hölgy, aki Párisban és így szól hozzá:

- Szeretném, ha képet festene rólam.
- A legnagyobb gyönyörűséggel.
- Az árral nem törődöm.
- Köszönöm.
- Mikor foghat hozzá?
- Egy hét múlva rendelkezésére állok.
- Nagyon helyes. Adieu!

Egy héttel később a festő várja az amerikai hölgyet, hogy üljön neki, de a megbeszélte időben nem az ur dárma, hanem egy leány jelent meg, nagy skatulyával.

- Hát ez micsoda?
- Ónagysága kosztümje.
- Ugyan? . . .

Különösnek tetszett a dolog a festőnek, csóválta a fejét, de a leány elment, annélkül, hogy felvilágosítást adott volna. Végre is abba hagyta a töprengést, vonogatta a vállát és várt. Az amerikaiak különben is különösek, az érthetetlen hölgy csak megjelenik majd egy szép napon. De az amerikai hölgy csak nem akart jönni. Két-három nap elmúlt, de semmi sem történt. Hanem aztán megjött mégis a titokzatos megrendelő a műterembe.

- Nos, mennyire haladt már a képpel!
- De bocsánat asszonyom, hisz ön még egyetlen egyszer sem ült nekem.
- Jó, jó, de hát nem kapta meg azt a ruhát, amit elküldöttem önnek?
- Igen, kaptam öntől egy skatulyát.
- Nos?
- Hát az csak nem elég! Ugy nem tudok képet festeni.

— O Istenem! azt hittem, hogy a fejet akármikor oda festheti. A ruha tizezer forintomba került és szeretném ha lefestené. Ha az arc nem is hasonlít valami nagyon, az nem baj . . .

— **Legyezők** és egyéb nyári szükségleti cikkek egyik legjobb bevásárlási forrása Aradon *Porter Vilmos* koronás áruháza, a Központi Szálloda épületében. Fióküzlet: Szabadságtér „Vaskapu” épület.

— **Székely adomák.** Nagyon érdekes apróságokat közöl a székely nép életéből a *Székely Nemzet*. A gyűjteményben néhány igazán mulattató van, így például a következők:

Meghájladt a szája. Minden tekintetben érdemes ember *Mára Feri* bá. A hányszor találkozik vele, minden alkalomkor van neki egy jó mondása. Ime egyszer arról folyt a beszéd a hordáskor, hogy ha a marhát megkenik avas szalonnával, a légy nem csipi, mert az avas szagot nem állhatja.

— Mán én ezt idáig sohasem tapasztalám, — mondja *Feri* bá, — pedig hogy hát a hatvant immár a hátam megittetem! (Hatvan éves mult!

— Hogy-hogy — kérdik a többiek mind közönségesen.

— Hát úgy, hogy nálunk még a szalonna sohasem avasodott meg . . . mert addig megittük.

— Hogy van *Feri* bá? — kérdi egy ismerőse, akivel régen nem találkozott.

— Hogy vagyok? Hát úgy vagyok, hogy 5—600 forintért senkit sem busitok (nem kér senkitől kölcsön).

— Az szép!

— Szép biz a, mert héjába kérnék, ugy sem adna senki.

— Hogy szolgál egészsége, *Ferenc* bá? — kérdezte tőle egy ur, kinek *Feri* bá valaha bérese volt.

— Köszönöm biz én, tekintetes ur, Istennek hála, elég jól vaonék, csak a szájam kezdett meghájladni; héjába teszem belé a pálinkát, met nem tarcsd; muszáj lenyelni.

Ha kérdik tőle, hogy hol a felesége, rendszeren így felel:

— Ő biz' el ment faluba az imént — a reggel — s ecceribe haza jó — este.

Köszönetnyilvánítás. A városi árvaház humanus céljaira dr. *Dániel Lajos* ur öt koronát volt kegyes adományozni. Fogadja e nemeslelkűségért ugy az árvák, mint a magam nevében is hálás köszönetemet. *Balász* *Ferenc* árvaházgazdától.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész *Templom* utca 2. szám. Felvételeket eszközöl mind n időben saját műtermében és házon kívül.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* *Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Budapest főváros elsőrangú szállodája az Angol királynő szálló** (*Deák* *Ferenc*-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics* *Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

— **x— Betegek, üdülők, egészségesek** legjobb tápláléka: a *Tropon*. Mindenkinek hasznára válhat mert alrendkívül tápláló és legkönnyebben emészthető. A hus legértékesebb részét: *fehértüjét* tartalmazza minden emészthetetlen résztől megtisztítva. Ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosan fokozza. A leggyöngyöbb gyomor is elbirja a *Tropon*t, melytől hamarosan megnövekedik az ember testi ereje és munkaképessége, fokozódik az életkedve és szellemi munkabírása. *Tropon* kapható minden gyógyszerárban.

Kormos bíró az élclapokban.

— Egy kis ujság-szemle. —

Arad, július 20.

A kit a hir szárnyaira vesz, nem kerüli ki azt a sorsot sem, hogy az élclapok ne foglalkozzanak vele. A ma érkezett budapesti élclapok legtöbbje a dolog aktualitásánál fogva hasábokat szentel az aradi botránynak s versben, prózában éneklí meg *Szelle* *Józsefet*, főleg pedig *Kormos* *Adolf* kuriai bírót. Ezekből az alábbi mutatványokat közöljük:

Bal-morál.

Nincs jó-kellvén senki itthon,
Kinek éppen nem muszáj.
Kíró! szőjjön nyíltan, titkon
Pletykát éber faluszáj?
Ha nincs közügyben miniszter,
Vagy egyéb más nagy fejű:
Hitványabb prédán se restel
Kapni e dög-keselyű.

Nem szokatlan, régi nóta,
Sokszor sajtó, régi seb,
Másfél emberöltő óta
Nem lett se jobb, se kisebb.
Eldegléni köz-tehernek
More patrio, mi' jó!
Uri disszel hogy hevernek,
Ez csak nem *korruptió*?

Korruptió, csuf egy szó ez,
Panamával vér-rokon,
Véle csinnyán banni jó lesz,
Tisztelt „prés”, ne vedd zokon.
Mert hogy akad közbe kergető,
Mind a nyáj nem kivető,
Azt hívén, kőszáli zerge,
Gyászos bukfcenzet ved ő.

Minek is van kalamáris,
Lúd s aczélpenna minék?
S a méltóságos számár is
Hagyna békét nékiek.
Minek ad írást magáru,
Ha már titkon félre lép?
Mely itt közszemlére tárul,
Bizony ronda, ferde kép.

De hogy ime szégyen érte
Itt, ott a ház elejét,
Ne üssünk nagy lármát érte,
Ott künn észre ne vegyék.
„Ázsiai, barbár csorda!”
Szinte hallom, lesz elég.
Szitkát, gúnyját összehordja
Ránk irigy, gaz csócselék.

Levél a levélről.

Üdv az olvasónak!
Levetet pedig ne irjatok.
Vagy ha már irtatok, minék előtte elküldenétek, tépjétek azt szét, miként az erdők vadja meggyátok, el sem téptétek, ne küldjétek mással, hanem vigyétek magatok ahoz, akinek szól. És átadván néki, mondjátok, szólván:

— Ime itt a levél, amelyet kivántál vala tőlem. Olvassad békében jelen való létemben, azután pedig add vissza nékem.

Visszakapván pedig a levelet, vigyétek haza és a tüzre dobván megégessétek azt.

Es ott ne hagyjátok a levelet, hogy a napfény segítségével mássát ne vehesse. Mert bizony áruulová leszen ellened. Es a napfény tesz tanubizonyosságot te ellened.

Ha ekképpen nem cselekesztek, eljövend az idő, mikor majd azt mondjátok: *Bizon* balgatag voltam elmémben, hisz ezt a levelet irtam vala. Mert ha isten el nem veszi az eszemet, bizony meg nem irtam volna.

A bírák pedig el nem hiszik és eljövend rátok az ítélet napja, melyről írva vagyon: *Es leszen fogagnak csikorgása.*

Heti közmondás.

Szent életű vasfazék, csak a füle kormos.

Levél-szemét.

Plósz: Hogy kerül ez a sok levél az utcára?

Szell: Nem levél az, hanem szemét. El kel söpörni, csak nagy port ne verjünk vele.

(Borsszem Jankó)

A postamester: A mióta minden botrány magánlevelekből kerül ki, senki se mer írni, semmi dolgom . . .

*

Változnak az idők! Hajdan Kazincy Ferenc, Mikes Kelemen leveleit adták ki. Ma pedig a Kormos Adolfok és Thorockay bárók levelei kerülnek a közönség elé! . . .

*

A kuriára kéményseprőt kell küldeni. Hiszen Kormos. (Kakas Márton.)

Nem hiába Kormosnak hívják azt a kuriai bírót, de be is feketítette a birói méltóságot.

*

Kormos kuriai bíró sok ügyet megnyerhetett már, a saját ügyét azonban elveszette.

*

Nem csoda, ha a Kormos-Szelle ügynek olyan nagy a szele.

*

Nem győz Kormos bíró mosakodni és mégis fekete marad.

A kuriai biráskodás.

Nem ezt a kuriai biráskodást sürgettük mi, hogy t. i. a Kuria fölött biráskodjanak.

Alkalmi kérdés és felelet.

A.: Mit kíván az ország közvéleménye a Kormos-ügyből kifolyólag?

B.: Csak azt, hogy a Kuria is ne legyen tőle — kormos. (Mátyás Diák.)

TÖRVENYKEZÉS.

Botrány a zsinagógában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 20.

A berettyóújfalui zsidó imaházban nagy skandalum történt májusban, egy szombati napon. Kora reggel az istentisztelet kezdetére várt a tiz szent öreg ember, aki hajnalonkint az imádságot szokta mondani. A várakozás idejét beszélgetéssel töltötték. Arról a ceremóniáról folyt a szó, amivel a nyolc napos gyereket az izraelita vallás kebelébe fogadják Blau József házaló, fehérszakálu, görnyedt agg vitte a szót. Azt bizonygatta, hogy ezt a veszedelmes szer-tartást nincs ember, aki nála jobban értse, mégis olyan sérelme történt, hogy Fülöp József hitközségi elnök megvonta tőle azt a jogot, hogy a passzitáknál cselekvőleg közreműködjék.

Berger Ignác, aki ezen a téren versenytársa az öreg urnak, megvetően fordult félre:

— Még maga panaszkodik?

— Mért ne panaszkodnám?

— Azért — mondta pokoli kevélységgel Berger Ignác — mert a marhának rosszul áll, ha nyávog.

A háborúság persze egyszeribe kitört. Felvetődött a templom előcsarnokában a kérdés, hogy voltaképpen kire vonatkozhat inkább a sértés? Szószót követett, Blau József végre oly keserűen és olyan kiméretlen szavakkal fakadt ki a hitközségi elnök ellen, hogy ezt a kifejezését itt leírni nem lehet.

— Mit, még távollevő embert mer sértegetni? — támadtak öten is az öregre.

— Távoilevő ember? Hiszen ha itt volna, persze, hogy nem sérteném meg.

Az istentisztelet éppen kezdetét vette. Az imádság után első dolguk volt az embereknek, hogy panaszra menjenek Blau József ellen, a

kit vallás ellen elkövetett vétség miatt vont felelősségre a berettyó-újfalui járásbíró, mely fel is mentette a vád alól.

A panaszosok megfélembítették a felmentő ítéletet, s így foglalkozott ma a pörrel a nagyváradi törvényszék felebbviteli tanácsa Nagy József elnöklése alatt.

A bizonyítás során kivilágosodott, hogy a vallás ellen nem követett el vétséget Blau József, mert nyilvános botrányt nem okozott s mert a kellemetlen incidens csupán a templom előcsarnokában játszódott le. Erről az előcsarnokról igen érdekes nyilatkozatot tett egy tanu:

— Kérem, — mondta az elnök kérdésére — nem első eset ez az előcsarnokban. Ott szoktunk imádság előtt máskor is pipázni, verekedni.

A törvényszék a panaszosokat elutasítva, jóváhagyta a járásbíró felmentő határozatát.

§ Kárpáti—Karpelesz. A budapesti rendőrség Karpelesz Lajos husz éves pincért, mert állandóan rendes foglalkozás nélkül csavargott, kitiltotta a főváros területéről. De alighogy eltoloncolták, visszatért. Mivel pedig a nevét ismerték a rendőrségen, megőrizendő az inkognitóját, fölvetve bélyeg- és díjmentesen a jobban hangzó Kárpáti nevet. Így azután a ravasz Karpelesz beállt Hegedüs Károly pékmesterhez süteménykihordónak s nyugodtan élhetett volna a fővárosban, ha újabb turpisságot nem követ el. A gazdájának pénzéből ugyanis elikkasztott 20 koronát és néhány fillért. Hegedüs följelentésére elfogták Kárpáti-Karpeleszt s a bíróság ma ült fölötté törvényt. De a volt gazda megszánta a kijelentette a mai tárgyaláson, hogy nem kívánja a megbüntetését. Ilykép a sikkasztásért nem is vonhatták feleletre, de igenis a vádlott megbüntetését kérte dr. Kessler kir. alügyész tiltott visszatérés és hamis név használatáért. E két kihágás miatt a törvényszék Karpelesz Lajost egy havi elzárásra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Ha a büntetését kiállotta, ismét eltoloncolják.

§ Tolvaj lakó. Tossetó Ferenc budapesti facér mesterlegénynek második természetévé lett a lopás. Miután mostanában két büntetést állott ki, legutóbb arra adta magát, hogy sűrűn változtatván a szállását, minden kvártélytadó háziasszonyát meglopta. Egy-egy helyen 10—20 korona értékű fehérnemű elemelésével is megelégedett. Ezen az uton Tossetó gyors egymásutánban Takács Ignácnét, Kiss Marit, majd Pollák Bertát károsította meg. Noha a három esetben összesen is alig husz forintot tett ki a kár, a törvényszék ma, dr. Agoraszó bíró elnöklésével, Tossetót tiz havi börtönnel sújtotta. A közvádó és az elítelt is megnyugodott.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDÉS

Az absynth.

Arad, július 20.

Majd minden nemzetnek van egy-egy kedvenc itala, melynek ha mértékletes élvezete talán nem is káros, de túlságig érve okvetlenül romboló hatást gyakorol a nép testi és szellemi egészségére. Mialatt azonban a legtöbb országban a rendszeres iszákosság büne leginkább csak bizonyos alsóbb rétegekben fordul elő, a párisiaknak, a végzetes hatása, absynthben oly italuk van, melynek mámorát egyaránt keresi a szegény munkás is a dúsgazdag marguisur, — azon különbséggel, hogy az előbbi nap hosszát ül valamely külvárosi csap-szék büzös helyiségében, míg a marquis ur, ha ugyan divatos életet folytat, csak bizonyos órában „ál henre del' absynth“ délután négy és hat óra között lép be a boulevard des Italiens valamelyik fényes kávéházába és egy vagy két pohárral fogyaszt el a veszedelmes italból.

Vannak egyes korcsmák, melyeket az absynth kedvelők különösen tömegesen látogatnak; a legnevezetesebbek egyike az, melyet „absynth-akadémia“ néven minden absynth-ivó ember ismer. Ez a Rue St. Jacques-ban a tanulók város részében fekszik és nevét, alkalmasint a fal hosszában felállított negyven

hordocskától nyerte, melyek száma megfelel, a francia akadémia tagjai számára.

Itt reggeli 8 órától éjfélig minden időben található a szerencsétleneket, kik az absynth-ivás szenvedélyének áldoznak, még pedig a társad lom szellemi munkásainak osztályából is, ott vannak tanárok, kiknek előadása hebegővé válik, a tüzes méreg élvezete következtében; ott vannak a remény vesztett tanulók, kiknek elméje képtelen többé az ismeretek befogadására s kik kétségbeesésüket örökös mámorba fojtják; mellettök foglalkozás nélküli homályos existenciák, kik ma nem tudják, miből fognak megélni holnap s e fölötti bánatukat, a mig nehány sous van a zsebükben, absynth-ba ölik.

A törzsvendégeken kívül mindig láthatni kíváncsi idegeneket is, kik csak azért jönnek, hogy a kábult társaság szomorú látványával megismerkedjenek.

A helyiség szűk, meglehetősen piszkos, sőt s minél előbbre halad a nap, annál inkább telik meg vendégekkel. Estére már a szomszéd szobákból is elő kell hozni a székeket, s az ivók egymás hátán szorongnak. De bármily nagy az ivók száma, a teremben mindig csönd uralkodik, komor, kábult csend, melyet csak az absynth elkészítése zavar. Mert az ital elkészítése az ivó teljes figyelmét veszi igénybe, a keverés a legfontosabb feladat. A poharat nem szabad hirtelen tele tölteni; a vizet csendesen kell a szeszszel elkeverni „mintha csendesen eső esnék“, mondja a szakértő ivó. Némelyik annyi időt szentel a keverésre, mintha ez nagyobb élvezetet nyujtana magának az ivásnál is.

A nők ki vannak zárva ezen akadémiaiból, de azért a „költészet“ ide is behat s ha egyáltalában társalgás folyik, legtöbbször abból áll, hogy egyik-másik vad poeta verseket rögtönöz; melyet aztán a hallgatók kiigazítanak, vagy, ha kifogástalan, egy pohár absynth-el díjaznak.

Az idegen szemlélőre végtelenül szomorú hatást gyakorol e szerencsétlenek látványa. Sok fényes elmét, derék jellemet tesz tönkre e végzetes ital, mert aki egyszer ez „akadémia“ rendes tagjai közé került, az menthetetlen, vagy a közkórházban vagy a Szajna hullámai-ban fejezi be életét.

Az absynth egy igénytelen sárga virágú növényből készül s még nem igen régen nosult meg Franciaországban. Régebben csak orvosi körökben ismerték s midőn Lajos Fülöp uralkodása alatt az algiri expedicióban részt vett katonaság közt pusztító lázák uralkodtak, chinin pedig nem volt elég kapható, az orvosok azt tanácsolták, hogy a katonák szárított absynth-virág-port keverjenek italukba. A katonák csakhamar megkedvelték a mámorító italt s hazatérve elterjesztették egész Franciaországban, honnan, fájdalom, most már más országokban is elterjedt.

Nálunk szerencsére még csak ritkán akad afféle „világlátott ember“, aki bravouróol magába tölti e gyilkos mérget. Nem is hisszük, hogy a ménesi s a bakator hazájában az absynth népszerűsége vergődhessék.

Kende Arthur.

A KÖZÖNSÉG KÖREBOL.*

Locsolást kérünk!

Arad sz. kir. város tekintetes főkapitányához.

Erzsébet-városrész egyik legélénkebb forgalmu utcájában, a Fejsze utcában a nagy közlekedés miatt állandó porfelleg van. Igaz ugyan, hogy esténként mindennap locsolnak, de csak addig, míg a locsoló tartányában a víz tart, az pedig az Illés-utca keresztezésénél rendszerint elfogy. Ezután a locsoló kocsit visszafordul és tovább a locsolást nem folytatja. Evégből kérjük a tek. Főkapitány urat, kegyeskedni a rendeletet kiadni, hogy a locsolást esténként az utca végéig folytassák, mert a nagy porfelleg a mezőről jövő csorda még sűrűbbé teszi elannyira, hogy ablakokat utcára kinyitni lehetetlen.

Több Fejsze-utcai lakos.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A nyaraló- és fürdőző közönség

szíves figyelmébe ajánlom

40,000 kötetes kölsönkönyvtáramat,

Aradon, Átél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható és a melyben a magyar, német, francia és angol irodalom összes jelesebb termékei képviselve vannak.

A vidékre való elküldésre és visszaszállításra nézve a legnagyobb kényelemtől gondoskodtam. Annyi művet szolgáltatok ki, amennyi egy óra elegendő. Az el- és visszaküldés egy lakattal elzárt ládikában történik, amelyben mindannyiszor mellékelve van a nyomtatott és a ládika tetejére ráragasztandó cég-cím, úgy, hogy a kényelmetlen csomagolás, sőt még a címzés is teljesen mellőzhető.

A könyvek újak és tiszták.

Az összes jegyzékek ingyen.

Kölsöndij közönséges havi bérletre 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Legújabb érkezett Szomaházy: „A színház”, Kozma: Aggregények, Hopa: Hentzau R., Tostoj: Mi tartja fenn az embereket? Lo'i: Tünöképek. Feuillet: Egy párisi nő története, Vincenz: A herceg kisasszony. Vározy: Mosolygó lapok. Ortleb: Úgyes varázsló, C. Sylva: Rajzok, Karcag: Macskák, Horváth P.: Fátum.

Németben: Stettenheim Heitere Erinnerungen, Moderner Knigge, Wippchen in Chicago, Karpeles: Heine und Bacharach, Golowin Russische Geheimnisse, Quantner: Die Folter, Die Schand- und Ehrenstrafen, Schönthan: Lachende Radlerwelt, Hyppokrat: Sexuelle Politik, Nodier: Trilby, Georgy: Berliner Range, Zola: Arbeit, Zola: Der Siegeszug, Wagenhofer: Parkett und Boheme, Senden: Unverdorben, Reichenbach: Frau Eva, Droz: Im Ehestand, Prévost: D. Kind d. Ehebrecherin, Tellman: Schwarze Zöpfe, Urban: Tagebuch einer Kammerjungfer, Schnitzler: Frau Berta Garlan.

Franciaiban: Montilaud: La chair, Tillet: De nos jours, Zola: Le travail.

A vidék legteljesebb ifjusági kölsönkönyvtára, melyben minden számottevő ifjusági irat, az összes klasszikusok stb., magyar, német és francia nyelven kaphatók, ugyisint az összes újdonságok is.

A kölsöndij a tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

Kiváló tisztelettel:

703

KERPEL IZSÓ

kölsönkönyvtára Aradon.

CSARNOK.

Megtérés.

Irtá: Pintér Ákos.

(Vége.)

Kint a konyhában felébredt a kis pésztonka és benézett az ajtón. Ő is reszketett, tán az éjszaka hidegétől, tán attól a sápadt embertől, aki az este megijesztette.

Odabujt az asszony möré és félve sugta:

— Lefekhetem, ténsasszony? Itt marad a vendég éjszakára?

— Itt marad; beteg, nem látod? Gyere, fektessük be az ágyba.

S a két nő úgy emelte gyöngye két kezével az összeesett, beteg embert s vitte az ágyba.

A puha fehér ágyba, az ő ágyába! Ime, a rém, az ijesztő lelkiismeret, amit az ajtó elől akart elüzn, befészkelte magát hozzá, lefoglalta a szobáját, a kényelmét, az ágyat. Őrizte reggelig, aggódón. A láz szünőben volt, megnyihült a beteg és nyitogatta szemeit. Már él és szólni fog. Mit?

— Vízet . . . egy kis vizet.

Hozott neki a pohárban s úgy adta át, eltakarta arcát, homlokát, amely égett; szemeit, amelyekből lefutott egy-egy köny. És meg se tudta nézni a nyitott szemeket, az ébredőt. Pedig az szótalan volt és alázatos. Mikor az asszony odanyújtott egy pohár tejet a vértelen ajkakhoz, elkapta a kezét a nyomorult és csókot nyomott rá. S a csók helye égett, égett, olyan volt, mintha pokolkő érte volna; elkapta ijedősen, Szót se szólt és szót se váltottak. Egyetlen üdvözlő szót se, egyetlen barátságos szót se.

De ideges volt, nyugtalan az asszony és félt attól a halálosan sápadt arctól.

*

Kint a kis cseléd, a konyhán, suttogva szólt:

— Lent vár a nagyságos ur.

Fejére kapott egy kis piros pamutkendőt és szaladt a lépcsőn lefelé. Kezét nyújtotta a férfinak, amit az megcsókolt, s rekedten szólt:

— Megjött. Betegen, halódón. Ne várjon, ma nem megyek. Az üzletbe sem megyek: szóljon be ott, hogy beteg vagyok, tegyenek valakit a helyemre.

Es könybelábadt szemeit törölölte; zokogott.

— Milyen nyomorult, milyen beteg, milyen pusztuló. B szívem szakad ki, ha látom. O, én olyan szerencsétlen vagyok.

A férfi úgy találta, hogy sápadt az arca, beesett — és a szemei vörösek.

— Nem aludtam, — felelte — úgy félttem, hogy meghal. A leány is félt; elküldtem aludni és magam virasztottam. O, ha nem jött volna ilyen koldus, ha nem szánám olyan nagyon, ha nem lenne beteg, akkor . . . Hát kiutasíthatom-e, amikor lépni se tud; szólni se, csak annyit, hogy vizet . . . vizet adjanak neki.

Ujra, meg újra tépelődve, vitázott magával az asszony.

— Ha nem ilyen rongyos, éhes és koldus lenne, ha nem ilyen nyomorék! Ha büszkén, követelőn jött volna, parancsolón, lármásan, akkor kitiltottam volna. Akkor kizártam volna, kivertem volna mint a hütlén kutyát . . .

Elküldte a férfit azzal, hogy fel kell menni a beteghez, nem maradhat. Ápolni akarja, mert olyan elhagyott, nyomorult. És ne is jöjjön érte addig, amíg ilyen beteg lesz. Nézzen fel néha hozzá, csak azért, hogy lássa, ha csak egy percre is . . .

Összekuzta kendőjét a nyaka körül borzongón, kezét nyújtott és futott fel a harmadik emeletre. Ott ledobta magáról a kendőt, lábujjhegyen bement a szobába, borogatást csavart a mosdónál és levette a fölmelegedettet az égő homlokról. Egy hangot el nem ejtett, egy szánó pillantást nem árult el, egyetlen mozdulat sem szólt a megtérőnek. Minden szeretet, ápolás, gyengédség csak a szenvedőnek szólt.

II.

Ősz volt és a beteg egy hónap óta lakta már a puha, illatos, fehér ágyat. A reggel szürke színei verődtek be az ablakon akkor vasárnap A szürke világosság felébresztette és körülnézett a csendes szobában. A pamlagon, félig öltözetlenül, pihegve aludt az asszony; minden rezzenésre, nyögésre, szolításra hogy talpra állhasson.

A beteg visszadőlt a párnára és meg se mozdult, nehogy felzavarja a nyugovót. S az lassan-lassan ébredt fel, a világosságra, az udvar zajára, az utca csilingelő, sipoló, dőbörgő zajára. Megdörzsölte a szemeit, felugrott, körül-

járta a beteget és eicsudákozott a nyitott, fénylő, vidám szemeken.

— Ebren vagy már?

Felnevetett a beteg ember, mintha jól sikerült tréfán mulatna s hagyta, hogy a homlokát simogassa az asszony és csókot nyomjon rá.

Már egy hónap alatt szinte összebarátkoztak. A férfi is elmondhatta az ő vergődéseit, küzdelmeit és vágyódását a csendes otthon, a drága, tiszta asszony után. Már elmesélhette, mennyire megveti magát a ballépésért, a munkakerülésért. Már csendes melankóliával elbeszélhette, mily beteg volt teste, lelke s mily beteges ragaszkodással kutatózott az asszony után.

Az asszony ezen reggelen különösen megbocsátó kedvben volt.

— Azt álmodtam, — mesélte, — hogy csak gonosz álmom volt az egész. Es csak anynyi igaz, hogy beteg lettél, ápoitalak és féltettetek. Mint a gyermekét az anya. O, te kedves beteg vagy. Tudsz hizelegni, hálálkodni, ragaszkodni. Es olyan csendesen, szótalan tudsz szenvedni.

A férfi kezébe vette az asszony kezét, és csókolgatta.

— Te drága, te édes.

Es leült betegéhez az ápoló, az ágy fejéhez. Belemerültek szótlanul a megtérés gyönyörűségeibe, mert gyönyörűség van a felejtésben, mint ahogy öröme a lábbadozónak az erősödés, a gyógyulás. A tervezgetésekbe merültek el, a jövő munkálkodásaiba, az új élet előkészítésébe. A férje dolgozni fog, az asszony is dolgozni fog. Es békés, kényelmes otthonuk lesz, a városban, a nagy városban, ahol a munkát megfizetik és a munkás kéz kelendő.

Igy merültek el ábrándjaikba.

A konyhaajtóból benézett a kis cseléd s beszólt titokzatosan.

— Ténsasszony . . .

S odakint, amíg kilépett az asszony, sugva szólt megint:

— Lent vár a nagyságos ur.

Az asszonymnak a fejébe szállt a vér; türelmetlen lett és dühös. Leszidta a gyermekleányt.

— Megmondtad-e, hogy nem megyek? Se ma, se tegnap, se holnap, soha többé! Mit akar? Elmehet! Elmehet . . .

Es rikácsolni kezdett:

— Hallodtad, te nagy liba, elmebet. En nem megyek le, megmondd neki.

S tuszkolta kifelé a leányt. Bezárta kulcsra a konyhaajtót is, aztán nyugodtabban nyitott be a szobába; lábujjhegyen lépett és óvatosan tette be a szobaajtót.

NAPIREND.

Július 21. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Legsz. Megváltó. — Protestáns naptár: Legsz. Megváltó. — Görög-keleti naptár (július 8.): Prokop. — A nap kél 4 óra 9 perckor, nyugszik 7 óra 30 perckor. — A hold kél 10 óra 22 perckor, nyugszik 9 óra 45 perckor.

Július 22. Hétfő. Róm. kath. naptár: Mária, Magdolna. — Protestáns naptár: Mária, Magdolna. — Görög-keleti naptár (július 9.): Pankrac. — A nap kél 4 óra 10 perckor, nyugszik 7 óra 29 perckor. — A hold kél 11 óra 24 perckor, nyugszik 10 óra 10 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 761.7 milliméter, délután 2 órakor 760.2 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $C^{\circ} + 22.4$, délután 2 órakor $C^{\circ} + 29.8$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor DK. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, délen csapadék, zivatarok.

Szabadságsarol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölsőy-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Július 21. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Gainára. — Az aradi iparosifjak önképző-egylet-

Gaál Lipót

Létesítés

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

Alapított 1860-ban.

Szemüvegek, orrszoptók, lorgosok, finom aczél, nickel tekenősbéka-osont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karatos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag esztiszt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Javitások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos áron eszközöletnek.

Dus raktár minden szakmához tartozó Arukból, u. m.: szemhálai és tábori látesövek, nagyító-üvegek (mikroszkop), hőmérők és légsúlymérők (Aneroid barometer), lázmérők orvosok számára, stereoszkopok, pantoszkopokból Nagy választék stereoskop képekből. Az orvos által előírt szemüvegek és orrszoptók pontos méret után készülnek.

742

nek műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Arad-épület.) — Az aradi vas- és fém munkások szakegyletének júliálisa (Csálai erdő.) — Az aradi műkedvelő ifjak egyrészenek műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma Kurticson (Központi kávéház.) — Az aradi dalegylet hangversenye (Kass-vendéglő.)

Július 23. Arad megye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Körorvosválasztás Szemlakon. — Az arad megyei községi és körjegyzők egylete és nyugdíjintézetének választmányi és rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor (Megyeház.)

Július 24. A marosmenti halásztársulat közgyűlése. Július 25. Az új-szent-annai ifjuság Anna-bálja (Wéger-kerthelyiség.)

Július 28. A jótékony célu búr-asztaltársaság nyári mulatsága (Csálai erdő.)

Augusztus 3. Az aradi magyar államvasuti altiszti kör hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Városliget.)

Augusztus 4. Az aradi szabómunkások szakegyletének nyári ünnepélye (Csálai erdő.)

Augusztus 18—19. Az aradi szabóiparosok országos kongresszusa.

Színház Uj-Aradon, a Martini-féle söresarnokban.

Bérlet. 9. szám.

Vasárnap, 1901. évi július hó 21-én:

Az ördög mátkája.

Eredeti énekes népszimű 3 felvonásban. Irta: Gécy I.

SZEMÉLYEK:

Botár Márton Vetési D.	Pál Miklós . . Gáspár K.
Andor, fia . . Erdélyi R.	Pirtos Están . Kerekes M.
Barica, leánya Vetésiné G.	Sári, neje . . Rózsáné K.
Anna, neje . . Gáspár M.	Kata, neje . . Illésházi M.
Vermes Judit Ferenciné.	Tóbiás Gergely Gáspár J.

Közölte 8 órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Julius 20. —

Központi Szálloda. Horthy Miklós cs. és kir. tengerészkapitány. — Dr. Kéry István orvos Budapest. — Kanitz Ignátz magánzó Budapest. — Ober-son Lajos igazgató Budapest. — Schmidt Albert gyáros Berlin. — Moser Lajos tisztartó Borossebes. Preisach Ignátz utazó Budapest. — Gerger Ernő utazó Bécs. — Bauer Ernő kereskedő Borossebes. Krany Gábor fakereskedő Nagyszében. — Konopi Kálmán joghallgató Odvos. — Grosz Ödön ügynök Budapest. — Frank Albert utazó Budapest — Sugar Ottó Budapest. — Dr. Löw Mihály orvos Borossebes.

Vass Szálloda. Dr. Bleyer Artur orvos Budapest. — Heves József mérnök Mezőhegyes. — Krausz Jakab igazgató Világos. — Fomisch Mária birtokos Cella. — Goldstein Henrik utazó Bécs. — Reichman I. utazó Bécs. — Schönauer Ferenc utazó Bécs. — Révész József utazó Bécs. — Ditmár Ferenc utazó Budapest. — Weber Gedeon utazó Bécs. — Frisch Roma utazó Budapest. — Berger I. kereskedő Illye. — Schiller S. utazó Bécs. — Grosz Lajos utazó Budapest. — Steiner Gyula tisztviselő Budapest. — Bergl I. utazó Budapest. — Rosnyofski I utazó Bécs. — Gerő Herman utazó Szeged. — Báró Wasmer Antal birtokos Szeged. — Sonenschein Mór utazó Bécs.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinóról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinó délután 2.04	Radnáról délután 2.38
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 5.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 5.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.49
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— As Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 20.

Déltőzsde. A buzaárakat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 12,000 méterháza került forgalomba, tartott áron. Egyéb gabonanemek változatlanok, zab kellemesebb. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.01— 8.02
Rozs októberre	6.77— 6.78
Zab októberre	6.35— 6.36
Tengeri júliusra	5.35— 5.36
Tengeri augusztusra	5.38— 5.39
Tengeri 1902. májusra	5.08— 5.09
Repcze augusztusra	12.85—12.95

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.02— 8.03
Rozs októberre	6.77— 6.78
Zab októberre	6.36— 6.37
Tengeri júliusra	5.37— 5.38
Tengeri augusztusra	5.38— 5.39
Tengeri 1902. májusra	5.10— 5.11
Repcze augusztusra	12.65—12.75

Zárul 5 órakor:

Osztárk hitelrészvény	636.—
Magyar hitelrészvény	641.—
Lezámitóbank részvény	431.50
Rima-Murányi vasmű részvény	450.—
Osztárk-magyar államvasuti részvény	640.—
Közuti vasut	573.50
Városi villamos vasut részvény	283.—

Szeszüzlet.

— Julius 20. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 10 korona logyasztási adót. Száritott moslék: 12.80—13.— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Julius 20. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 78 — 80 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 84 — 86 fillérig, Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 85 — 86 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 86 — 88 fillérig Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm fe.üll sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 85 — 86 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 84 — 85 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 85 — 86 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő jávára 40/0 vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak. Sertéslétszám Julius 17. napján volt készlet 50,254 darab, Julius 18. napján felhajtott 379 darab, Julius 18. napján elszállított 695 darab, Julius 19. napján maradt készletben 49,938 darab. Uzlet: Kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, július 20.

Magyar aranyjárdék 40/0	117.75
Magyar koronajárdék 40/0	92.85
Magyar arany 41/20/0	120.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar itádmegváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	173.—
Tiszaszabályozási es szegedi kölcsön	143.—
Osztárk papírbárdék	98.95
Osztárk járdék ezüst	98.80
Osztárk járdék arany	118.—
Koronajárdék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	139.50
Osztárk magyar bankrészvény	1640.—
Magyar hitelbank részvény	639.—
Osztárk hiteibank részvény	635.—
Osztárk-magyar államvasut	640.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.04
Német birodalmi márká	117.47
London	239.60
Páris	95.15

NYILTTÉR.*

Dr. Wiener Gyula,

fogorvos.

Rendel régi lakásában

Szabadságtér 3. sz.

(Reisinger-féle ház.)

983

Szabad és üde levegő!

20 fillér belépti díj! 20 fillér belépti díj!

Van szerencsém a t. cz. közönség nagybecsü tudomására hozni, hogy a háziezred zenekara a

Baross kioszkban

a dalár-ünnepély megtartása után esti 1/2 9 órától 1/2 12 óráig

válogatott műsorral

nagy hangversenyt

rendez.

Ez élvezetes estélyre különösen felhívom a n. é. közönség szives figyelmét.

Számos látogatást kér

Nagy Lajos, bérliő.

Szabad és üde levegő!

20 fillér belépti díj. 20 fillér belépti díj.

Holnap hétfőn este a Központi-szálloda tündérvártjében Purcsi Károly Makó város híres zenekara legutolsó hangversenyt tartja.

IGEN FONTOS

a téli ruhák, bundák, szőnyegek

biztos megóvása.

E célra csakis

Moly-pusztítónkat

ajánljuk

50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.

Svábok, Bolhák, Rusznik, Legyek, Poloskák

és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL

lehet elérni.

30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel, és nyomó szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

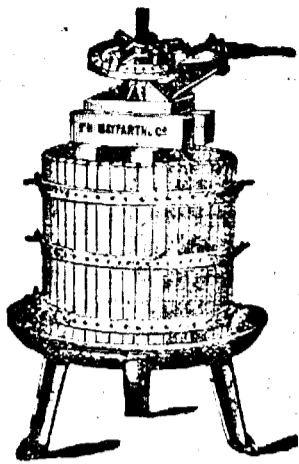
Szőlő és gyümölcs zuzók

és boggyó morzsolók.

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek

Szőlő és gyümölcs őrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szab. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlővessző permetezők.

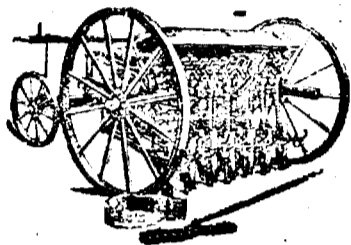
szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA”

(tolóvetőkerek-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerekkel nélkül, dombon vagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések-kezi használatra, kukorica morzsolók, eséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és buronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak vasöntődéék és vashámorművek

Alapított 1872.

750 munkás.

==== BÉCS, II. Taborstrasse 71. ====

Kiállítások több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék és elismerő levél ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek. 844

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemes ízűen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az Umberto China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umberto china vasbora betegimmel, különösen ideggyengeknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Záporj Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

A nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmébe.

A most életbe lépett törvény, hogy magán vevőket utazó nem látogathatja, bizonyára oly családoknál, ahol kelengyére szükség leend, az a fontos kérdés merül fel, hol lehet azt minden tekintetben megbízhatóan és méltányos áron beszerezni.

Ezen körülmény indított minket arra, hogy sok évek óta bevezett

kész női fehérnemű, valamint ágykészletekből álló raktárunkat

most **kiváló nagy** választékban felszereltük.

Elsőrendű összeköttetéseinknél fogva, abban a helyzetben vagyunk, hogy a legegyszerűbb kelengyét a legfinomabb kiállításig **azonnal a kész raktárról** vagy rövid időn belül szállítható.

Ezenkívül mindenkor dus raktárt tartunk **Siegl-féle vásznokból, Schroll-féle chifonok, Regenhárt és Raymann-féle fehér és színes asztalneműek**, ugyszintén **Wein Károly és Társa késmárki árui** eredeti gyári árjegyzék szerint.

Fehérnemünk a leggondosabban vannak kiállítva, a varratása kifogástalan.

Az általunk számos előkelő helyre szállított kelengyékért a legnagyobb elismerésben részesítettünk, miről bármikor referenciát szolgálhatunk.

Azon tisztelt vevőink, kik otthon óhajtják készíteni a fehérneműt, és nálunk szerzik be az anyagot hozzá, csak azoknak szolgálunk minta darabokat.

Jó házi varrónők nálunk mindig előjegyzésben vannak.

Amidőn még kérjük alkalmissal b. látogatásával szerencsételni

kiváló tisztelettel

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Szabadság-ter és Forray-utca sarkán.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkék

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott **gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkékre olcsó kölcsönök azonnal adatnak** és ez által úgy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasúti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árúkra **reexpeditió-kedvezmény** nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leggondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük. 835

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségénél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

Jencs-féle
Narancsvirág-Crême.

Teljesen ártalmatlan és biztos az arczepítő, pattanáok, májfoltok, bőrrákka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idezi elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona.

A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kaptható:

Jencs Vilmos
„Szt. János” gyógyszerárában
Budapest, II., Széna-tér.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

17

Arad szab. kir. város kapit. hivatala, mint I. f. iparhatóság.

6822—1901. kh. sz.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t.-cz. 50. §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó azon rendelkezése, melynek folytán minden iparosnak joga van úgy saját, mint mások készítményeire nem csak lakhelyén, hanem azon kívül bárhol és bármikor minták előmutatásával is megrendeléseket gyűjteni: az 1900. évi XXV. t.-czikk által hatályon kívül helyezték. Ennek helyébe lép azon rendelkezés, hogy úgy a belföldi, mint külföldi iparosok, kereskedők, vagy ezek megbízottjai, az iparos, vagy kereskedő lakhelyén kívül — mintával, vagy minta nélkül — megrendelések gyűjtése végett csak oly iparosokat, vagy kereskedőket kereshetnek fel, kik üzletkörükben az illető áru eladásával, vagy felhasználásával foglalkoznak.

Nem esik a jelen szakasz tilalma alá közvetlenül a kereskedőkhöz, vagy iparhoz intézett egyes megrendeléseknek megbízott által való átvétele, vagy teljesítése (1900. XXV. t.-cz. I. §.)

Nem terjed ki az I. §. első bekezdésének rendelkezése irodalmi és művészeti termékek megrendelésének gyűjtésére. (2. §.)

Jelen törvény 1901. évi július hó 1-én lép életbe, s végrehajtása tárgyában kereskedelemügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága 27483/1901. számú rendeletével a következő intézkedéseket tette: 1. §. Az 1901. évi július hó 1. előtt gyűjtött megrendelések s azoknak teljesítése nem érintetik az idézett törvény és ministeri rendelet által.

2. §.

Az idézett törvény I. §-a a megrendelések gyűjtésének korlátlan szabadságát csak a kereskedő vagy iparos lakhelyén tartván fenn, ebből következik, hogy a kereskedő vagy iparos más oly község területén, melyen csakis megrendelések gyűjtése végett, — bár huzamos ideig tartózkodik, a törvény korlátozása alá esik. Ugyan az áll a kereskedő vagy iparos megbízottjáról ügynökéről, még ha a kereskedő vagy iparos lakhelyén kívüli helyen állandóan letelepedett (helyi ügynök) úgy szintén a vásárlatókatokra nézve a vásár helyéről, valamint az olyan helyekről a hol vándor és minta raktárak tartatnak. Utóbbi, üzletek gyakorlását egyébként addig is, míg a vándor iparról szóló törvény megalkottatik, továbbra is az 1897. évi 51.636. szám és 1900. évi 16.338. szám alatt kelt kereskedelemügyi ministeri rendeletek szabályozzák, melyeknek értelmében a vándor raktár tulajdonosa nem csak iparigazolványt váltani, hanem az 1884. XVII. törvényczikkben előirt feltételeknek (engedély díjfizetés, a befolyt összeg tizedrészeinek befizetése) is megfelelni tartozik.

3. §.

A megrendelések gyűjtése a kereskedő vagy iparos lakhelyén kívül csak oly iparosoknál vagy kereskedőknél lévén megengedve kik üzletkörükben az illető áru eladásával vagy felhasználásával foglalkoznak: ezen árúk alatt nem csak olyanok értendők, melyek eredeti vagy feldolgozott állapotba az üzlet tulajdonképeni tárgyai, hanem olyan árúk is, melyek az illető üzletben csak mint segédeszközök, irodai bolti vagy raktári berendezések szerepelnek, (kereskedelmi könyvek, állványok, pénztárak, irógépek, mérlegek stb.)

Megrendelések gyűjtése végett felkereshető az a földbirtokos is, a ki gazdasága körében ipari vagy gyári vállalatot folytat, (malom, szeszgyár, keményítőgyár, sajt-vaj, készítő telep stb.) amennyiben a megrendelés az illető ipari vagy gyári vállalat körében eladható vagy felhasználható árura vonatkozik.

4. §.

Az idézett törvény 1. §-ának 2. bekezdésében az iparshoz vagy kereskedőkhöz közvetlenül intézett egyes megrendelésekre vonatkozólag megállapított kivétel feltételezi, hogy a megrendelés határozottan megjelölt árura, vagy munkára irányuljon, a megrendelő önkéntes elhatározásán alapuljon s a kereskedőkhöz vagy iparshoz már előbb intéztetett legyen, mintsem a megbízott a megrendelőnél a megrendelés átvétele végett jelentkeznek.

Nincs tehát megengedve a megrendelés átvétele oly megkerések alapján melyek határozottan, általános, egyszersmindenkorra szóló megrendelési felhívást tartalmaznak, melyeket a kereskedő vagy iparos tömegesen küld a feleknek kitöltés vagy pusztá aláírás és elküldés végett, vagy melyek nem magához a kereskedőkhöz, vagy iparshoz, hanem csak megbízottjához eljárása közben intéztetnek.

5. §.

Az idézett törvény 2. §-ában kivétel tétetvén az irodalmi és művészeti termékekre nézve, ezek megrendelése csak annyiban korlátoztatik, amennyiben az 1848. évi XVIII. törvényczikk 45. §-a értelmében az ugynevezett „házaló vagy zug könyvvarulók” az illető hatóság rendőri felügyelete alatt állanak amely ezen felügyeleti hatáskörben megfelelő korlátozásokat is tehet. Ettől eltekintve tehát az irodalmi és művészeti termékek megrendelésének gyűjtése teljesen szabad.

Nem veendő ki e fogalom alól a művészeti termékek iparilag előállított utánzat (metszetek, színnyomatok) sem.

6. §.

Az idézett törvény 3-ik §-ában nyert külön felhatalmazás alapján a törvény 1. §. 1. bekezdésének összes rendelkezése alól kereskedelmi minister ur ő nagy méltósága a következő kivételeket engedélyezte:

1) a házi iparczikkékre, de csak azon feltétel alatt, ha a megrendelést gyűjtő a cikk házi ipari jellegét helyhatósági bizonyítvánnyal igazolja.

2) a műszerekre és tudományos eszközökre,

3) a varrógépekre.

4) a nagyobb gazdasági gépekre, mint cséplőgépekre, vető- és aratógépekre, mozdonyokra lokomobilokra és gőzekékre, továbbá a gőszivattyukra és malom berendezésekre, 5. a villamos erő átviteli és általános világítási és távbeszélő berendezésekre.

A 4. pontban felsorolt cikkek megrendelésének gyűjtése a kisbirtokosoknál azonban csak azon feltétel alatt vannak engedélyezve, ha a megrendelés a községi előjáróság által a megrendelési vagy szerződési okiraton hitelesítettik.

A ki a jelen törvény 1. §-a első bekezdésében foglalt valamely rendelkezést megszegi: kihágást követ el és ezért az 1884. XVII. tcz. alapján egy hónapig terjedhető elzárással és 20 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog sújtatni és ismétlés esetén a megrendelések megengedett gyűjtésétől is egy évre eltiltatni fog.

Arad, 1901. évi június hó 20-án.

Sarlot,
főkapitány.

Globus tisztító kivonat
a
legjobb fentisztító szer

10, 16 és 30 filléres dobozokban minden hirdetésünk utján felismerhető üzletben. 372

Minden kísérlet állandó használatot biztosít. Feltaláló és egyedüli gyáros:

FRITZ SCHULZ jun. Actiengesellschaft. Leipzig és Eger.

Margit-Crème.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zairmentes készítmény a . . . . .

Rövid idő alatt szünteti szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisméjta a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bájos arczzint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyemnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek ozimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget osakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatal bizonyítja, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Óras tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárban és Hlasterkereskedésben.

M. kir. államv. üzletvezetőség Miskolcz.

18522—1901. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségé az általa kezelt összes vonalain és állomásain az 1901. év szeptember hó 1 től 1902. évi december 31-ig előforduló patkány, egér és egyéb kártékony férgek kiirtására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség vonalain patkányirtásra 18522/901. számhoz felirással ellátott borítékba zárt és lepecsételt és a pályázati feltételek szerint kívánt okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. év augusztus hó 10. napjának délelőtti 12 órájáig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához kir. posta utján térti-vevény mellett nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 200 azaz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség miskolczi gyűjtőpénztárában 1901. évi augusztus hó 9 ig déli 12 óráig letétbe helyezendő.

Értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett négy napnál nem régibb utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéken felül semmi esetre sem fognak számíttatni. Takarékpénztári betét könyvek bánatpénzül nem fogadtnak el.

Ajánlattevők kötelesek ajánlatukban az alkalmazandó irtószereket és eszközöket világosan megnevezni és hogy minden egyes irtószere sikeres használhatósága az országos vegyészeti intézettől beszerzendő bizonyítvánnyal, az alkalmazandó irtóeszközök kipróbált használhatósága pedig hitelt érdemlő más eredeti bizonyítványokkal lesz igazolandó.

A pályázat tárgyát képező munkára vonatkozó feltételek a kötetendő szerződésben vannak részletesen felsorolva, mely a miskolczi üzletvezetőség II. (pályafentartási és építési) osztályában a hivatalos órák alatt betekintheők illetőleg megsemlélhetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A miskolczi üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlat összegére szabadon választhasson és azzal a szerződést véglegesen megköthesse.

A bánatpénz fejében letett 200 korona készpénz vagy a fentiek szerint megállapított értékpapír az ajánlat el nem fogadása esetén az arról szóló értesítéssel egyidejű eg, de legkésőbb folyó 1901. év augusztus hó 30-ig a letétjegy visszaszolgáltatása ellenében kiadatik.

Az elfogadott ajánlattevő bánatpénze a szerződés szerint mint biztosíték kezeltek.

Miskolcz, 1901. július hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Hidegvizgyógymód félfürdők, leöntések, lepedő-ledörzsölés, zuhanyok az idegesség, álmatlanság, ideges gyomor- s bélzavarok, vérszegénység, kezdődő tüdőcsúcsburut ellen. Egyes fürdő 50 kr., 15 fürdő 6 frt, havi bérlet 10 frt.

Szénsavas fürdő szív bajok, gerinczvelő bajok, ideggyengeség ellen. 15 fürdő 18 frt, 1 fürdő 1 frt 50 kr.

Villamfényfürdők Pöstyén, Lukácsfürdő, Herkulesfürdő, Felixfürdő helyett rheuma (csúz), köszvény, idegzsábák, elhizottság ellen kitűnő sikerrel használhatók. 1 fürdő 1 frt 25, 15 fürdő 15 frt.

Svéd gyógytorna görbe hátú, rossztartású gyermekek edzésére. Díj megegyezés szerint.

Belégzések fenyőkivonat v. sooleval 1 belégzés 80 kr. 15 belégzés 10 frt.

Napfürdők direct e czélra magas kerítéssel elkülönített szabad helyen. Utána langyos fürdő a betegség neme szerint, az orvos által meghatározott fokkal. Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyásában áll. Gyenge szervezetűek, idegesek, csúzosak, elhizottak jó eredménnyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyos fürdő beleértve), 15 jegy 10 frt.

Dr. HECHT orvosi intézetében
Aradon, Zrinyi-utca 3. szám.

Allandó orvosi felügyelet.

Telefon 270.

Külön orvosi díjazás nincs.

Üzlet-átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Forray-utca 8. sz. alatt** eddig

Komlós Ferencz-féle

uri-, női-divat-, czipő-áru-, művirág- és sirkoszoru gyári raktárt,

mely ezideig mint Schneider D. budapesti czég bizománya lett vezetve, **saját számlámra átvettem.**

Az üzletet teljesen **új árukkal** szereltem fel és igyekezni fogok **szolid árak, kitűnő minőség,** valamint **pontos kiszolgálás** által a n. é. közönség b. bizalmát teljes mértékben kiérdemelni.

Nagybecsü pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

BRAUNS.

Arad, Forray-utca 8. sz.,

uri-, női-divat- és czipő-áruk-, művirágok-, müvelek- és sirkoszoruk gyári raktára. 951

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

2277—1901. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél egy 2000 korona évi tiszti fizetéssel és 400 korona lakbérrel javadalmazott állatorvosi állás betöltendő lévén, azon okleveles állatorvosokat a kik ezen állást elnyerni óhajtnak s az 1888. évi VII. t.-cz. 133. §-a illetve ezen t.-cz.

végrehajtására vonatkozólag 40000—1888. szám alatt kiadott minis-teri rendelet 303. §-ában előirt minősítéssel bírnak. felhívom, hogy pályázati kérvényüket, 1901. évi augusztus hó 15-ig Méltóságos Urbán Iván urhoz Arad vármegye és város főispánjához benyujtsák. Arad, 1901. évi július hó 16-án.

Institoris,

polgármester helyettes, főjegyző.

Birtok bérbeadás!

A borossebesi járásban fekvő

berzai birtok,

mely áll 520 kat. hold szántó, erdő és legelő-, jó karban levő tágas gazdasági épületek-, kényelmes szép fekvésű kastély- és a József Nádor malom csatornára épített és a folyó évben teljesen ujonnan berendezett **kétkerekű nagy vizimalomból,**

1901. évi október hó 1-től

kezddőleg ajánlati uton 3, esetleg 6 esztendőre

bérbe adatik.

A birtok a helyszínen (u. p. Borossebes) bármikor megtekinthető, hol **Kleindl József** úr lesz szives az érdeklődőknek a kellő utbaigazítást és felvilágosítást a birtokra vonatkozólag megadni.

Ajánlatok szóbelileg vagy írásbelileg 1901. augusztus 10-ig bezárólag az

Aradi polgári takarékpénztár felszámoló bizottságához

intézendők.

970

M. kir. államvasutak üztv. Kolozsvárt.

18504—1901. II. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Kolozsvár állomáson előállítandó áruaktár és raktáriródai épülethez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlati minta a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Kolozsvárt az üzletvezetőség pályafentartás és építési osztályában (Emke palota II. emelet 51. sz. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok ugyanott 5 koronáért meg is szerezhetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1901. évi július hó 25-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség 1-ső osztályánál (Emke palota I. emelet 21. sz. ajtó).

Az ajánlat 1 korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a

következő felirattal benyújtandók: Ajánlat a kolozsvári áruaktár és raktári iroda épület előállítására.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1901. évi július hó 24-én déli 12 óráig 2300, azaz kétezerháromszáz korona bánatpénzt kell a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel, a bánatpénzek az ajánlathoz nem csatolandó.

Kolozsvár, 1901. július hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

BERGER-féle GYÓGY-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvos tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában nagy sikertel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-dmör, koszos dödő kütegek ugyanintén orr-rossaság, ótvaz, fagydag, láb-rossaság, fop- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátrányt 40 7/10-át és minden egyéb, a kereskedelemben előfordul. kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megrendelése s az ismert védjegyre való megismer-teset keretik. Idült bőrbetegségeknek a sikerrel alkalmazták a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A gyengébb kátrányszappan az arcbőr tisztátalanságát elűzölésére, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen fel-úmulhatlan bőrtisztító, mosás és fürdés szappan mindennapi használatul szolgál

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

50% glicerín tartalommal és finom illattal. Ára minden fajnál hamarással együtt 25 kr., 1 dobozban 5 drb 1 kr., 6 drb 1 kr. 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő **Borosse-szappan** a bőr bősimítására, **Borax-szappan** pattanások ellen, **Carbó-szappan** a bőr simítására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan **Berger-féle fenyő fürdő-szappan** és **fenyő-pipere-szappan**, **Berger-féle gyermek-szappan** asszonyok kor-ésére (25 kr.) **lehtyol-szappan** rheuma és arcvörösség ellen, **resopó szappan** igen hathatós, **Tannin szappan** lábizzadás és hajkihullás ellen. **Feg-szappan** köcsögben, 1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 50 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a rőpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, mintán számtalan határtalan utánpótlás van. Gyár és Raktár: G. Hall & Comp. Troppau. Árjegyzék kiküldetésre a szappanok árjegyzékével ingyen küldjük.

Előpatak gyógy-fürdőn,

melynek több kiállításán kitüntettet gyógyvize Európa legjelesebb bálno-ologusai által a világ legelső érvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki.

sz évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bél-zsámbában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztikor és kedély-korban, idegbajokban máj- és lépdeganatokban, az epe kivetető csöveinek huru-tos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sárgaságban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a ve-sék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő lera-kodás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömüléseinek, daganatnál, fe-hérfolyásban, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, kőszvény és csúzbajokban.

Az ásványvíz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg és hideg ásványvízfürdők, hidegvíz gyógymód, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 1 kor. 60 fillértől fennebb, szobák árai május 15-étől ju-lius 1-éig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 százalékkal olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni, van gyógykonyha is.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora és társalgó teremek, Lawn-Tennis, tornászati, csolnakázó tó, színház, hang-versenyek, bálók s kirándulások; ugyszintén egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógy-díjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállnak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán és társaskocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad.

Előpatak, 1901. év május hó.

856

A fürdőigazgatóság.

2018-1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az aradi ipar- és népbank végrehajthatónak, Dogmanov Ignát (Ignác) végrehajtást szenvedő elleni 600 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad városában fekvő, az aradi 5288. számú telekkönyvben A+1. sor alatt felvett Kosár-utca 18. számú ház és telekből álló ingatlanra az árverést 2313 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi augusztus hó 21-ik napján délutáni 3 órakor az igazságügyi palota II-ik emelet 112. sz. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1901. évi április hó 17-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tszéki bíró.

978

Schamberger László elsőrendű kocsigyára Aradon.

Tömör fából hajlitott kerekek és szabadalmazott hámfák.

Telefon városi és megyei 179.

Telefon városi és megyei 179.

Mély tisztelettel hozom a helybeli és környékbeli nagyságos földbirtokos urak, hintó, jármű és bérkocsi tulajdonos urak b. tudomására, hogy az eddig is jóindulatu pártfogásukban részesített

kocsigyártó műhelyemet

nagymértékben megnagyobbítottam, a fényezésnek minél tökéletesebb keresztülvitele céljából légmentessé tettem s mindazon ujitásokat bevezettem, melyek a modern technika vívmányaiként ösmeretesek, hogy ezáltal t. megrendelőim legkényesebb igényeit is kielégíteni képes lehessenek. — Elvállalom mindennemű új hintók, kocsik és bárminemű járművek előállítását, valamint e szakmába vágó összes javításokat. Használt kocsik becseréltetnek és jutányosan eladatnak.

Schamberger László

budapesti technologiai tanfolyamot végzett kocsigyártó.

Elismerő oklevelek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aranyérmek.

Nyilvános köszönet. Tek. Chamberger László urnak! Arad.

El nem mulaszthatom, hogy a félfedelű „Phaeton“-féle egyfogatu kocsier, a melyet nekem **800 koronáért** készített, a legnagyobb meglepedésem kifejezése mellett, még ezenkívül dicséretemet ne fejezzem ki, a jó, szilárd és nagyon csinos, izléses kivitelű munkáért, mely önnek igazán dicséretére válik. Többen megtekintették és hasonlóan nyilatkoztak.

Tisztelettel **Budoin Iván,** gör. kel. lelkész.

Telefon városi és megyei 179.

972

Telefon városi és megyei 179.

Aradon, Erzsébet-körut, az ipartestülettel szemben.

Olcso és pontos munka!

T. Cz.

Csupán egy klsérlet és meggyőződik, hogy nyomtatványokban szebbet, jobbat és olcsóbbat már nem lehet kívánni . . . . .

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája (Csanádi-palota) . . . . .

Telefon 151. sz.

Az ARADI KÖZLÖNY kiadóhivatala.

- Báli meghívók, hangulatkelto színekben . . . . .
- Körlevelek, litografikus szépségben . . . . .
- Árjegyzékek, pontos áttekintéssel . . . . .
- Számlák, praktikus rendszer szerint . . . . .
- Esküvői jelentések, meglepő választékban . . . . .
- Névjegyek, divatosak és secessziósak . . . . .
- Plakátok, az új század reklamjának megfelelően
- Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben . . . . .

- Pontosság . . . . .
- Olcso árak . . . . .
- Diszkrét izlés . . . . .

1381—901. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy gróf Nádasdy Ferencz gyoroki uradalma végrehajtató kérelmére, továbbá Wechsler Ede aradi lakos, továbbá az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár r. t., továbbá özv. Izsó Istvánné aradi lakos, továbbá Szelle József ügyvéd aradi lakos, továbbá Viktoria takarékpénztár r. t., továbbá Aradi polgári takarékpénztár r. t., továbbá Fischer M. aradi lakos, továbbá dr. Iszpravnik Széver ügyvéd aradi lakos, továbbá Kaiser József pankotai lakos, továbbá Pakurár Adámné szül. Luka Léna kovaszinczi lakos, továbbá dr. Czégka Zdenko ügyvéd világi lakos, Bildnauer Adalbert paulisi lakos és végül Dobó Lászlóné temesvári lakos mint csatlakozó végrehajtatók javára, Luka Juon kovaszinczi lakos végrehajtást szenvedő elleni 40 kor. tőkekövetelés és járuléka, továbbá 520 kor. tőkekövetelés és járuléka, továbbá 1000 korona tőke s jár., továbbá 310 kor. tőke s jár., továbbá 616 kor. tőke s jár., továbbá 420 kor. tőke s jár., továbbá 1600 kor. tőke s jár., továbbá 500 kor. tőke s jár., továbbá 120 kor. tőke s jár., továbbá 67 kor., tőke s jár., továbbá 120 korona tőke és járuléka, továbbá 80 kor. tőke s jár., továbbá 129 kor. 94 fill. tőke s jár. és végül 410 korona tőke és a (világi kir. járásbíróság) területén lévő, Aradmegyében fekvő, a 1. a kovaszinczi 112. számú tjkvben az A. I. 6. sor sz. a. felvett ingatlanságra 47 korona, továbbá 2. a kovaszinczi 162. számú tjkvben az A. I. 1—7. sor szám a. felvett ingatlanságra 626 korona, továbbá 3. ugyanezen számú tjkvben az A. I. 1—2 sor sz. a. felvett ingatlanságra 114. korona, továbbá 4. a kovaszinczi 560. számú tjkvben az A. I. 1. és 8—13. sor sz. a. felvett ingatlanságra 1099 korona, továbbá 5. a kovaszinczi 1538. számú tjkvben az A. I. 1. sor sz. a. felvett ingatlanságra 1099 kor., és végül 6. a kovaszinczi 1773. sz. tjkvben az A. I. 1—6. sor. sz. a. felvett ingatlanságra 1058 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi augusztus hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor Kovaszincz község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

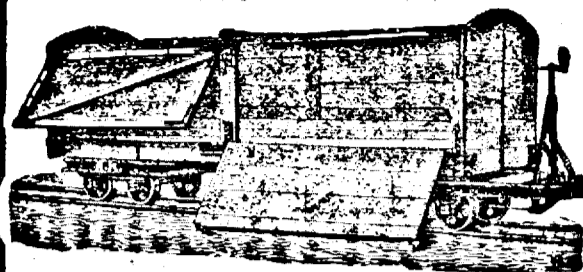
Árverezni szándékoznak tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 4 korona 70 fill., 82 korona 60 fill., 11 korona 40 fill., 109 kor. 90 fill., 109 korona 90 fill. és 105 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1901. évi április hó 20-ik napján.

A világi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Aknay Andor,
kir. jbzó.

979

RÉPAVASUTAK

U. M.: SINEK, VAGÁNYOK, KOCSIK. VÁLTÓK, MOZDONYOK STB. A RÉPAIDÉNYRE BÉRBE IS ADATNAK.

ROESSEMANN és KÜHNEMANN

Koppel Arthur-féle Vasutak

918

BUDAPEST, VI. KÜLSŐ VÁCZI-UT 113—115.

62—1901. k. p. v. szám.

Hirdetmény.

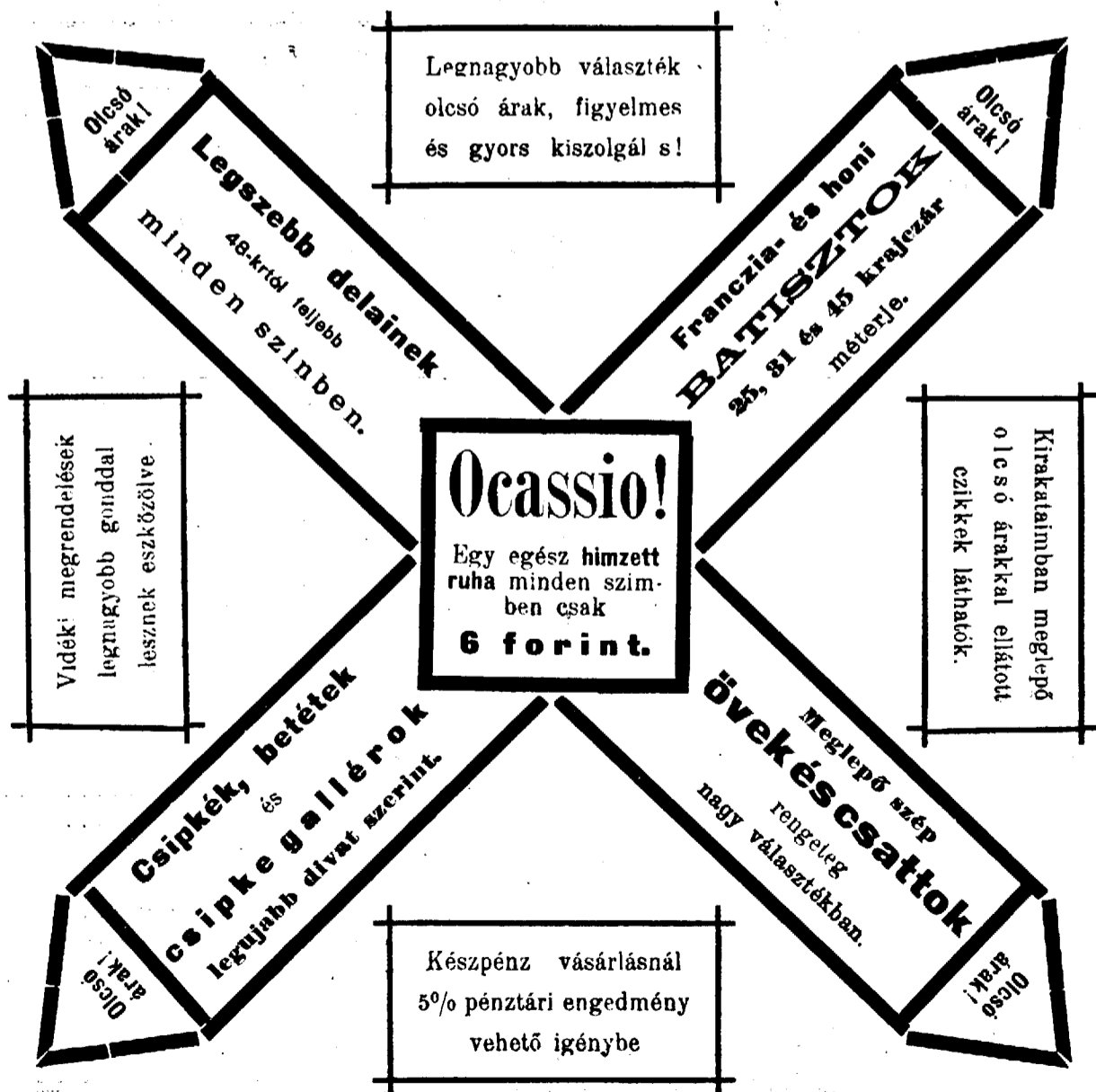
Az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselőválasztóknak folyó évben érvénynyel bíró ideiglenes névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok az 1899. évi XV. t. cz. 148-ik szakasza szerint f. évi július hó 20-tól 30-ig a városház emeleti tanácstermében közszemlére kitétetnek. Szabadságában áll azt bárkinek megtekinteni és a hozott határozatok ellen a nagyméltóságú m. kir. Curiához felelőzettel élni.

Arad, sz. kir. város központi választmányának 1901. évi július hó 2-án tartott üléséből.

Salacz Gyula, s. k.
polgármester,
közp. választm. elnök.

HOFFMANN SÁNDOR

divatárak és szőnyeg-telepe
„A fecskéhez“,
ARAD, Színház-épület.

Sürgönczimi „FECSEKÉZHÁZ“

Városi és megyei telefon szám 10.

974

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatásnak bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen felszívódik minek következtében az arcnak szép ifjú bájút kölcsönöz. Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan á 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Toilette de Hajos.) Ezen higiénicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és köcsöknek magkapó szépséget, fehérillom és rózsás színben tűndöklő varázssal színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsás és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienikus kiállításon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálairatokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és foltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházal szemből és VOJTEK és WEISZ uraknál.

Arad legrégebb kerékpár és varrógép javító-műhelye.

Telefon szám 96.   Telefon szám 96.

Hammer Vilmos

villanyműszerész

kerékpár és varrógép-raktára

Szabadság-tér 7.

Utli kerékpár egy évi jótállás mellett 105 frt.

Singer varrógép öt évi jótállás mellett 82 frt.

Allandó nagy raktár angol-, német- és franciaországi kerékpár és varrógépekből.

Egyedüli képviselő a hírneves „H. W. Schladitz“ drezdai és „Peugeot“ franciaországi kerékpároknak. 973

Kedvező fizetési feltételek.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás! Pontos kiszolgálás!

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szalekli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 596

KNEFFEL KÁROLY és FIA

Arad, Andrassy-tér 14. szám.

TELEFON 139. sz.

100 kiló elsőrendű, darabos bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva 2 frt 20 kr.

„Balf kénes iszapfürdő“

Sopron mellett, a hasonnevű vasúti állomás közvetlen tözsomszedságában. Télen és nyáron nyitva.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozondu levegő.

Javalva van: izom és izületi csusz, csuzos hűdések, köszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségei, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csuznál használnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalommal 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) Villamos kénevizfürdők. (Dr. Gärtner módszere szerint.) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, villamos fényfürdők elhízás ellen. Szénsavas pezsgőfürdők szív- és idegbajok ellen, dr. Reitler-féle forróvíz készületek. H. degvizgyógyintézet. Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

100 ágyra berendezett állandó munkás sanatorium, mely a magas belügyminiszteriumnak 1899. évi november hó 15-éről kelt 117214/VI. számú rendelete értelmében az ország összes törvényhatóságainak, nemkülönben a betegsegélyző pénztárak figyelmébe ajánlatott. A m. kir. államasutak alkalmazottai ezen sanatoriumba utaltatnak fürdőhasználat céljából. Ezen munkás sanatorium betegai napi 1 frt 08 kr.-ért teljes ellátás, u. m.: étkezés (reggeli, ebéd és vacsora) lakás, takarítás, világítás és a meleg kénes fürdők használatát élvezik.

Ivó kúrál a kénes savanyuvizforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású lithiumos savanyuvizforrás lesz használva, mely utóbbi savanyuviz 25 üvege (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb fe világosítással szolgál: Balf kénes gyógyfürdő igazgatósa, vagy a tulajdonos Med. dr. Wosinski István. Posta, vasúti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnay-féle világhírű

Serail-arczenőcsőt,

mely az átvezető rövid időn belül tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. Serail-szappan egy drb. 30 kr. Serail-hőlgypor egy doboz 70 kr. Kitűnő és valódi Epezsappan egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyítására ezek monnek Karlsbadba holott ezt a célt itthon is elérhetik Rozsnay M.

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másféleképpen bevenni nem tudják a Rozsnay M.-féle

Chininczukorka és Chinincsokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Piumben pálya díjjal koszorúzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a ROZSNAY M.-féle pályakoszorúzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnay Mátyas névalírása olvasható.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabb hat Rozsnay

Vasaschinabora,

mely saját természetű ménessi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 30 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. t. ez. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink örvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható: ROZSNAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér. Budapest: Török József és dr. Egger Leo „Nador“ gyógyszer-tárában, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában.

Alapított 1845.

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe

Nsztelettel ajánlja elősmert

legjobb minőségű áruit.

Nagy választék

bel- és külföldi

gyapju-szövetekből.

NEUMANN.

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készítettnek. 184

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

TROPON-SÜTEMÉNYEK

a legízletesebbek és a legtáplálóbbak.

TROPON-CAKES (Biscuits) Igen jóízű teasütemény, nagy fehérsége miatt fogva nagyon tápláló.

TROPON-KÉTSZERSÜLT

táplálóbb a közönséges kétszersütnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és betegek számára.

TROPON-KARLSBADI-KÉTSZERSÜLT

zsírtalan és ezért igen könnyen emészthető sütemény gyöngygyomorok számára.

TROPON-DIABETIKUS-KÉTSZERSÜLT

elenyésző csekély liszt-tartalma és nagy fehérsége miatt a cukorbetegség legjobb tápláléka. 357-1

Minden gyógyszerárban kaphatók.

Utbaigazítást ad: Dr. RÖDER ÉS TÁRSA
Dr. LÁSZLÓ FRIGYES, osztr. magy. Tropon és
Budapest, VI., Gyár- táplisz-gyárai
utca 7. Klosterneuburg-Bécs.

Veszek Zálogczédulákat!

Ékszerárnyak

Arany-, Ezüstneműek, Gyémánt és Brillióntok a legjutányosabb árban

kaphatók: 275

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerésznél
ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

tört arany, ezüst, drágakövek, bármilyen ékszerárnyak, a legmagasabb árban megvételnek vagy új tárgyakra átcsereletnek.

Veszek Zálogczédulákat!

Magyar kir. államvasutak igazgatósága

99574—28100. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérszeműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkal-

mával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson f. évi július hó
Arad 30-án d. e. 9 óra
Budapest, 1901. július hóban.
Az igazgatóság

Bámulatos újdonság!

325 db 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns láncszal, három évi jóállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, 1 igen finom nyakkendő-tü simli brilliónt-kövel, 1 keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral, 1 finom bőr pénztárcza, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kézelő-és inggomb-garnitúra, 1 finom zsebkes, 1 finom tolette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek k zül maga az óra megéri a pénzt, megkapható 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárúsonál

S. Kohane

KRAKKAU (Galiczia.)

POSTFACH 72. 933

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják.

Bérbeadási hirdetmény.

Ó-Szent-Anna község volt urbéresei legelőterületén levő tulajdonát képező téglaegetőjét 1902. évi január hó 1-től 6 évi terjedő időre — folyó év és hó 28-án d. e. II órakor tartandó szóbeli árverésen bérbeadja.

Fölkéretnek bérelni hajlandók, hogy a mondott napon megjelenjenek.

Föltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ó-Szent-Annán, 1901. évi július 16-án.

969 Az előjáróság.

Elő és kir. osztrák-magyar kizárólag csak.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (széki hátsó)

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, os. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőkészterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok számára. E homlokzat-festékek, melyek mérsben földoldhatók, száraz állapotban porakban és 40 különböző mintában kilónként 16 kr-ül értékelik és a mi a festék színtiszaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakönyv, ugyszintén tisztaság kivánsat ingyen és bérmentve küldetik.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők
árúháza.

Utazó köpenyegek

legújabb kivitelben,

selyem, batiszt, sephir

ingblousok

nagy választékban.

Alapított 1875. Jutányos árak! Telefon 238

STERNMA.

Aradi nyomdarszvénytársaság könyvnyomdája.